

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Finanční analýza vybraného zemědělského podniku

Martin Solnař

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Martin Solnař

Provoz a ekonomika

Název práce

Finanční analýza vybraného zemědělského podniku

Název anglicky

Financial analysis of selected agriculture enterprise

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je finanční analýza zemědělského podniku Zemědělská Klučenice a.s.

Metodika

Metodický postup je založen na aplikaci nástrojů finanční analýzy ve zvoleném zemědělském podniku s vyhodnocením finanční perspektivy podniku a následujícím optimalizačním návrhem. V rámci práce budou využity statické i dynamické metody finanční analýzy, trendové analýzy a vybrané prognostické metody.

Doporučený rozsah práce

40 – 50 stran

Klíčová slova

finanční analýza, kapitál, rentabilita, poměrové ukazatele, rozvaha, efektivnost

Doporučené zdroje informací

Doucha R.: Finanční analýza podniku, Vox Consult, Praha 1996, str. 224, ISBN 80-902111-2-7

Kislingerová, E., Hnilica, J.: Finanční analýza: krok za krokem – 1. vydání – Praha: C. H. Beck, 2005, 137str.
ISBN 80-7179-321-3

Růčková P.: Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi, 5. vydání, GRADA Publishing 2011, str.
160, ISBN 978-80-247-9931-5

Živělová, I.: Podnikové finance, 2007, ISBN 978-80-7375-035-0

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michal Malý, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Finanční analýza vybraného zemědělského podniku" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 3. 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Michalovi Malému, Ph.D. za to, že se mne ujal jako vedoucí této práce, a zejména za pomoc a věcné připomínky při vypracování bakalářské práce. Dále poděkování patří vedení akciové společnosti Zemědělská Klučenice, hlavně předsedovi představenstva společnosti panu Stanislavu Žákovi, který mi umožnil práci vytvořit. Ještě patří velké poděkování paní V. Veselé za poskytnutí účetních dokumentů a dat potřebných k vypracování této práce.

Finanční analýza vybraného zemědělského podniku

Souhrn

V bakalářské práci je vypracována finanční analýza zemědělského podniku Zemědělská Klučenice a.s. za období 2009 - 2014 a na základě výsledného vyhodnocení je vytvořen optimalizační návrh fungování společnosti v dalších letech.

Teoretická část se skládá z metodiky a literární rešerše, kde jsou obsaženy metody finanční analýzy, dále její význam a potřebné podklady. Následně ve vlastní části práce je nejprve představen a stručně charakterizován mnou vybraný zemědělský podnik. Po přestavení akciové společnosti následuje zpracování metod finanční analýzy. První je provedena horizontální a vertikální analýza vybraných aktiv a pasiv zemědělského podniku. Stejný princip je aplikován na výkazech zisků a ztrát. Poté je provedena analýza poměrových ukazatelů.

V závěru jsou vyhodnoceny výsledky finanční analýzy, jak z horizontální, vertikální tak i poměrové analýzy a na jejich základě je vytvořen následný optimalizační návrh fungování podniku v dalších letech.

Klíčová slova: finanční analýza, kapitál, rentabilita, poměrové ukazatele, rozvaha, efektivnost, výkaz zisků a ztrát, zemědělský podnik

Financial analysis of selected agriculture enterprise

Summary

In this Bachelor's dissertation is created the financial analysis of the agricultural enterprise "Zemědělská Klučenice", a joint-stock company. Bachelor's dissertation is worked out for the period 2009 - 2014 and based on the final evaluation of the proposal to create an optimization operation of the company in the coming years.

The theoretical part consists of a methodology and literature review, which contained financial analysis methods, as well as its importance and necessary documents. Its own part of the work is first performance and brief description of the selected farm. This adjustment joint stock company follows the processing of financial analysis. The first is made horizontal and vertical analysis of selected assets and liabilities of the holding. The same principle is applied to the profit and loss statements. Than the ration analysis is created.

In conclusion, the results of the financial analysis are evaluated. The results follow from horizontal, vertical and ratio analysis and on their basis is formed by subsequent optimization proposal functioning of the business in future years.

Keywords: financial analysis, capital, profitability, ratios , balance, efficiency, profit and loss, farm

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	25
3.1 Historie finanční analýzy.....	25
3.2 Účel a využití finanční analýzy	25
3.3 Uživatelé finanční analýzy	26
3.4 Zdroje informací pro finanční analýzu	27
3.5 Účetní výkazy jako podklad pro zpracování finanční analýzy	28
3.5.1 Rozvaha	29
3.5.2 Výkaz zisků a ztrát	31
3.5.3 Výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (Cash flow)	32
3.5.4 Příloha účetní závěrky	33
3.6 Faktory ovlivňující produkci mléka	33
4 Vlastní práce	35
4.1 Identifikační údaje a stručná charakteristika společnosti	35
4.1.1 Identifikační údaje	35
4.1.2 Stručná charakteristika společnosti	36
4.2 Předmět podnikání.....	36
4.2.1 Živočišná výroba	37
4.2.2 Rostlinná výroba.....	39
5 Finanční analýza společnosti	41
5.1 Horizontální analýza.....	41
5.1.2 Analýza vybraných aktiv a pasiv rozvahy	41
5.1.3 Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát.....	44
5.2 Vertikální analýza.....	46
5.2.1 Vertikální Analýza rozvahy.....	46
5.2.2 Vertikální analýza výkazů zisků a ztrát.....	49
5.3 Analýza poměrovými ukazateli	50
5.3.1 Ukazatele rentability.....	51
5.3.2 Ukazatele zadluženosti	52

5.3.3 Ukazatele aktivity	54
5.3.4 Ukazatele likvidity.....	55
6 Závěr.....	58
7 Seznam použitých zdrojů.....	60
8 Přílohy	62

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Struktura aktiv (vertikální analýza)	14
Tabulka 2 - Struktura jednoduché rozvahy	30
Tabulka 3 - Průměrná doживost	34
Tabulka 4 - Stavy Zvířat.....	37
Tabulka 5 - Doживost a užítkovost skotu Zemědělská Klučenice a.s.....	37
Tabulka 6 - Tržby z ŽV (tis. Kč).....	38
Tabulka 7 - Tržby RV (tis. Kč)	39
Tabulka 8: Horizontální analýza aktiv - vybrané ukazatele - absolutní změna (tis.Kč)	41
Tabulka 9: Horizontální analýza aktiv - vybrané ukazatele - procentní změna	41
Tabulka 10: Horizontální analýza - vybrané ukazatele - absolutní změna (tis. Kč)	43
Tabulka 11: Horizontální analýza - vybrané ukazatele - procentní změna	43
Tabulka 12: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát - absolutní změna (tis. Kč).....	44
Tabulka 13: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát - procentní změna.....	45
Tabulka 14: Vertikální analýza rozvahy - vybrané ukazatele	46
Tabulka 15: Hodnoty rentability	51
Tabulka 16: Hodnoty zadluženosti.....	52
Tabulka 17: Hodnoty aktivity	54
Tabulka 18: Hodnoty likvidity	55

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj cen mléka	38
Graf 2 - Rozložení plodin v ha	39
Graf 3 - Složení výnosů.....	49
Graf 4 - Složení nákladů.....	50
Graf 5 - Rentabilita tržeb.....	51
Graf 6 - Vývoj ROA a ROE	52
Graf 7 - Vývoj zadluženosti podniku	53
Graf 8 - Ukazatele aktivity	55
Graf 9 - Ukazatele likvidity.....	56

Seznam použitých zkratek

- a.s. – akciová společnost
- BPS – bioplynová stanice
- ČPK – čistý pracovní kapitál
- ČPP – čisté pohotové prostředky
- DHM – dlouhodobý hmotný majetek
- DM – dlouhodobý majetek
- DNM – dlouhodobý nehmotný majetek
- EAT – zisk po zdanění
- EBIT – zisk před úroky a zdaněním
- IČ – identifikační číslo
- MF – Ministerstvo financí
- OP – oběžné prostředky
- ROA – rentabilita celkového kapitálu
- ROCE – rentabilita celkového investovaného kapitálu
- ROE – rentabilita vlastního kapitálu
- ROS – rentabilita tržeb
- VH – výsledek hospodaření
- ZC – zůstatková cena
- ZK – základní kapitál
- ŽV – živočišná výroba

1 Úvod

V dnešní době chce většina podniků dosahovat zisku, ale určitě je velmi důležité, aby management podniku věděl, jak správně tento zisk investovat zpět do podniku a tím zvyšovat jeho tržní hodnotu. Podnik může investovat do nových technologií, anebo se pokusit rozšířit svou podnikatelskou činnost.

Pro správné rozhodování o investicích firma potřebuje znát svou finanční situaci. Nejlépe firma vyhodnotí finanční situaci na základě finanční analýzy, pro kterou jsou podkladem základní účetní výkazy.

Nejvýznamnějším zdrojem informací pro finanční analýzu jsou účetní výkazy. Mezi ně patří rozvaha a výkaz zisků a ztrát. Patří sem také příloha účetní uzávěrky, výroční zpráva a výkaz o peněžních tocích (výkaz cash flow). Informace obsažené v těchto dokumentech na základě metod finanční analýzy určují finanční situaci podniku, a jestli je podnik ziskový, či ztrátový.

Finanční analýzu by měly vytvářet všechny podniky, které chtějí do budoucna prosperovat. Na základě finanční analýzy můžeme zjistit, jestli je podnik konkurenceschopný, zda dokáže plnit své závazky včas a v neposlední řadě zda podnik může dosáhnout dlouhodobého zisku.

Pro tuto bakalářskou práci byl vybrán zemědělský podnik Zemědělská Klučenice a.s., který se zabývá živočišnou a rostlinnou výrobou. Akciová společnost Zemědělská Klučenice dosahuje již několik let kladných výsledků hospodaření a za pomoci dotací z evropských fondů mohla investovat svůj kapitál do výstavby bioplynové stanice, která je zásadním prvkem pro její fungování.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je finanční analýza zemědělského podniku. Společnost, která byla pro práci vybrána, se nazývá Zemědělská Klučenice a.s.

Dílčím cílem bakalářské práce je vyhodnotit finanční perspektivu zemědělského podniku Zemědělská Klučenice a.s. a na základě daných výsledků a doporučení ze strany autora práce vytvořit v závěru optimalizační návrh fungování společnosti v následujících letech.

Na základě potřebných interních dat a dokumentů je vytvořena finanční analýza společnosti Zemědělská Klučenice, a.s. Finanční analýza by měla ve sledovaném podniku ukázat výsledky a vývoj v následujících letech 2009 - 2014. Z výsledků jsou vyvozeny závěry o finančním zdraví zemědělského podniku a jeho následném vývoji.

2.2 Metodika

Metodický postup je založen na aplikaci nástrojů finanční analýzy ve zvoleném zemědělském podniku s vyhodnocením finanční perspektivy podniku a následujícím optimalizačním návrhem.

Nejdůležitějším metodickým prvkem finanční analýzy jsou finanční ukazatele, které charakterizují finanční situaci firmy. Z praktického hlediska samotné finanční ukazatele nemají příliš velké využití, to nastane až ve chvíli, kdy již zmíněné ukazatele budeme porovnávat s jiným odvětvím, anebo dalším podnikem.

Práce je rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá využitím finanční analýzy, potřebnými dokumenty pro finanční analýzu a jak správně aplikovat metody finanční analýzy.

V praktické části je nejdříve provedena horizontální analýza (tzv. analýza vývojových trendů), poté následuje vertikální analýza (tzv. procentní rozbor) a při vyhodnocování finanční situace podniku bude použita poměrová analýza. Již zmíněné metody jsou aplikovány na interních výkazech, jako jsou rozvaha, výkaz zisků a ztrát a doplňkové účetní výkazy podniku, které poskytl podnik Zemědělská Klučenice a.s.

Aplikované metody

Horizontální analýza (analýza trendů)

Horizontální analýza sleduje vývoj položek v účetních výkazech v určitém čase, nejčastěji ve vztahu k minulému účetnímu období. Zde je potřeba připomenout, že je nutné vytvářet časové řady dostatečně dlouhé. Vyhodnocení se provádí na základě vyčíslení jednotlivých změn položek (absolutních, relativních) "po řádcích" výkazů, proto se nazývá horizontální analýza. (Hyršlová a další., 2010, str. 2013)

$$\text{absolutní změna} = ukazatel(t) - ukazatel(t - 1) \quad (2.1)$$

$$\text{procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna} \cdot 100}{ukazatel(t-1)} \quad (2.2)$$

(Růčková a další., 2008, str. 43)

Vertikální analýza

Vertikální analýza je založena na principu, že na jednotlivé ukazatele ve finančních výkazech se pohlíží v relaci k nějaké veličině (např. bilanční suma). V případě rozvahy je celková bilanční suma daná (suma aktiv) a jednotlivé položky ukazují, z kolika procent se na bilanční sumě podílí.

$$\text{vztah: } p_i = \frac{B_i}{\sum B_i} \quad (2.3)$$

p_i = hledaný vztah

B_i = velikost položky bilance

$\sum B_i$ = suma hodnot

Vzorec vyjadřuje poměr mezi zadanou položkou z rozvahy (B_i) a sumou celkových hodnot aktiv ($\sum B_i$).

(Kislingerová, 2005, str. 15)

Tabulka 1 - Struktura aktiv (vertikální analýza)

Aktiva (mil. Kč)	2009	2010
Dlouhodobý majetek	60%	67%
DHM	35%	40%
DNM	10%	12%
DFM	15%	15%
Oběžná aktiva	40%	33%
Zásoby	10%	12%
Pohledávky	19%	15%
KFM	11%	6%
Celkem aktiva	100%	100%

vlastní zpracování dle účetních výkazů

Analýza poměrovými ukazateli

Ukazatele poměrové analýzy jsou nejčastěji používané při rozborech účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisků a ztrát a další). Mají numerickou formu, do jejíhož obsahu jsou uloženy finančně - účetní informace. Poměrová analýza dává do "poměru" určité položky nebo jejich skupiny mezi sebou a tím nám ukazuje její využití i v dalších souvislostech. Například je na jejím základě možné porovnávat firmy mezi sebou, anebo jiným odvětvím. Využívá tedy veřejně dostupné informace a k nim může mít přístup i externí analytik. Hlavní členění poměrových ukazatelů z hlediska jejich zaměření:

- ukazatele rentability
- ukazatele aktivity
- ukazatele likvidity
- ukazatele zadluženosti
- ukazatele tržní hodnoty
- ukazatele produktivity práce

(Pešková a další., 2011, str. 51 - 57)

Ukazatele rentability

Rentabilita je schopnost podniku vytvářet zisk na základě investovaného kapitálu. Z dlouhodobého hlediska je důležité, aby byl podnik rentabilní. Ve finanční analýze pak představuje jeden z elementárních pojmů a indikátor finančního zdraví podniku. Obecně lze říci, že rentabilita slouží k hodnocení celkové efektivnosti činnosti. Ukazatele rentability by měly být v časové řadě rostoucí. (Pešková, 2011, str. 60)

Růčková říká: "*Ukazatele rentability jsou ukazatele, kde se v čitateli vyskytuje nějaká položka odpovídající výsledku hospodaření (obvykle toková veličina) a ve jmenovateli nějaký druh kapitálu (což je stavová veličina), respektive tržby (toková veličina).*

Obecný tvar

$$\frac{\text{výnos}}{\text{vložený kapitál}} \quad (2.4)$$

Zisk z pohledu rentability je velmi široký pojem, a proto je důležité rozlišovat různé kategorie zisku. Existují tři kategorie zisku, které je možné vyčíst přímo z výkazů zisků a ztrát.

- **EBIT**(Earnings Before interest and Tax) = zisk před odečtením úroků a daní
- **EBT**(Earning Before Tax) = zisk před zdaněním, tedy provozní zisk
- **EAT** (Earning After Tax) = zisk po zdanění nebo také čistý zisk

(Hyršlová, 2010, str. 216)

Rentabilita celkového vloženého kapitálu (ROA - return on assets)

Ukazatel hodnotí výnosnost celkového vloženého kapitálu nebo také ukazuje celkovou efektivnost firmy a její sílu v oblasti produkce. Obecně nám říká, kolik Kč zisku přinese 1 Kč použitých zdrojů.

$$\text{ROA} = \frac{\text{zisk (EBIT)}}{\text{celková aktiva}} \times 100 \quad (2.5)$$

Čítatel ROA může obsahovat mnoho forem zisku, ale nejvhodnější je použít EBIT, protože je důležité, aby ve výnosech byli obsaženi vlastníci i věřitelé, případně stát.

(Sedláček, 2007, str. 57)

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE - return on equity)

Vyjadřuje výnosnost kapitálu, který vlastník nebo akcionář vložil do podniku. V čitateli lze uvádět čistý zisk (EAT), tak i hrubý zisk (EBT). Velmi záleží na tom, zda je hodnocení prováděno v oblasti se stejným zdaněním či nikoli.

$$\text{ROE} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}} \times 100 \quad (2.6)$$

Obecně nám udává, kolik Kč zisku vytvoří právě 1 Kč vlastních zdrojů.

Růst ROE může mít za následek např. zlepšení výsledku hospodaření nebo zmenšení podílu vlastního kapitálu ve firmě.

(Knápková, 2013, str. 100)

Rentabilita celkového investovaného kapitálu (ROCE - return on capital employed)

Je odvozena od rentability celkového vloženého kapitálu. Liší se jenom tím, jak na se na tento ukazatel nahlíží a to z pohledu strany pasiv v rozvaze.

$$\text{ROCE} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{dlouhodobé dluhy} + \text{vlastní kapitál}} \times 100 \quad (2.7)$$

Ze jmenovatele lze odvodit, že položka investovaného kapitálu ukazuje součet prostředků dlouhodobě vložených věřiteli a vlastníky akcií v podniku.

(Růčková, 2008, str. 54)

Rentabilita tržeb (ROS - return on sales)

Rentabilita tržeb představuje výpočet, kde čítec obsahuje výsledek hospodaření (zisk) a jmenovatel tržby v takové podobě, jakou analytik potřebuje. Zmíněný způsob výpočtu lze kombinovat podle oblasti, na kterou se zaměřuje. Nejčastější využití je v porovnávání firem mezi sebou za určitý časový interval.

$$\text{ROS} = \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky (EBIT)}}{\text{tržby}} \quad (2.8)$$

Obecná interpretace: kolik zisku vytvoří 1 Kč tržeb. Výše uvedený vztah je nejvhodnější pro porovnávání firem mezi sebou na základě ROS.

(Pešková, 2011, str. 71 - 72)

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity nám poskytují informace o tom, jak firma hospodaří se svými aktivy (majetkem, pohledávkami, zásobami). Poměří obvykle určitou tokovou veličinu (tržby) k veličině stavové (aktiva). Lze je vyjádřit ve dvou formách:

- **obrátkovost (rychlost obratu)** - vyjadřuje počet obrátek aktiv za určité období, ve kterém se dosáhlo daných tržeb, které jsou použity v tomto ukazateli
- **doba obratu** - vyjadřuje dobu ve dnech (případně let) po kterou trvá jedna obrátka

(Kislingerová, 2008, str.35)

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob udává, jak dlouhou dobu jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Určuje období, za kterou se přemění zásoby v peněžní prostředky od jejich nákupu.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby z obchodu a z výroby}} \times 365 \text{ dní} \quad (2.9)$$

(Růčková, 2007, str. 60)

Rychlost obratu zásob

Rychlost obratu zásob se vyjadřuje jako poměr tržeb a průměrného stavu zásob. Ukazatel vyjadřuje vztah, kolikrát je v průběhu roku každá položka zásob prodána a znovu uskladněna. Vyjde - li výsledná hodnota moc vysoká, může to vykazovat, že podnik trpí nedostatkem finančních prostředků.

$$\text{Rychlost obratu zásob} = \frac{\text{tržby z obchodu a z výroby}}{\text{zásoby}} \quad (2.10)$$

Čím větší hodnota nám vyjde, tak to znamená, že uplyne kratší doba mezi nákupem zásob a jejich následným prodejem.

(Sedláček, 2007, st. 61)

Doba obratu aktiv

Doba obratu aktiv vyjadřuje obrátkovost aktiv ve dnech. Zmíněný ukazatel dává do poměru tržby a vložený kapitál.

$$\text{Doba obratu aktiv} = \frac{\text{aktiva}}{\text{tržby}} \times 365 \text{ dní} \quad (2.11)$$

(Kislingerová, 2005, str. 34)

Obrat celkových aktiv

Udává počet obrátek (tj. kolikrát se aktiva obrátí) za daný časový interval (obvykle rok). Obrat celkových aktiv je považován za komplexní ukazatel, který se zaměřuje na efektivnost využívání celkových aktiv podniku. Doporučovaná výsledná hodnota by se měla pohybovat minimálně na úrovni 1.

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.12)$$

(Pešková, 2011, str. 79)

Doba spláčení pohledávek

Tento ukazatel vypovídá o tom, za jakou dobu (počet dní) jsou pohledávky v průměru splaceny. V dnešní době to je obvykle doba splatnosti faktur.

$$\text{Doba spláčení pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}} \times 365 \text{ dní} \quad (2.13)$$

Doba obratu pohledávek je určena jako doba existence kapitálu ve formě pohledávek, počítá se jako podíl průměrného stavu pohledávek a průměrných denních tržeb.

(Knápková, 2013, str. 87)

Doba splatnosti závazků

Doba splatnosti krátkodobých závazků udává období ve dnech, kdy firma čerpala nějaké služby, ale stále dluží svým dodavatelům za využití služby. Na rozdíl od doby splatnosti pohledávek firma v tomto případě čerpá obchodní úvěr.

(Hyršlová, 2010, str. 220)

$$\text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{tržby}} \times 365 \text{ dní} \quad (2.14)$$

Růčková říká: " *Obecně je možno konstatovat, že doba splatnosti závazků by měla být delší než doba splatnosti pohledávek, aby nebyla narušena finanční rovnováha ve firmě* "

(Růčková, 2007, str. 60)

Ukazatelé likvidity

Pojem likvidita lze chápat ze dvou hledisek. První hledisko je, že na likviditu se nahlíží z pohledu určité složky majetku. U tohoto hlediska je prvořadé přeměnit majetek rychle a bez ztráty hodnoty na peněžní hotovost (likvidnost). Z hlediska podniku jako celku je likvidita vyjádřena jako schopnost podniku uhradit své platební závazky včas.

Likvidita je významná hlavně kvůli udržení finanční rovnováhy firmy, protože jedine dostatečně likvidní firma je schopna dostát svým závazkům. Na druhou stranu je velmi

užitečné udržovat likviditu v určitých mezích. Vysoká likvidita není dobrá z důvodu, že pak velmi ovlivňuje rentabilitu podniku. K udržení stabilní likvidity nám pomáhají její ukazatele.

(Máče M., 2005, str. 34)

Okamžitá likvidita (likvidita I. stupně, "cash position ratio")

Okamžitá likvidita představuje nejužší vymezení likvidity. Obsahuje jen nejvíce likvidní položky z rozvahy. V čitateli vzorce je finanční majetek. Do finančního majetku se řadí peněžní prostředky na běžném účtu, jiných účtech či v pokladně, ale patří sem i volně obchodovatelné cenné papíry a šeky. Ve jmenovateli jsou krátkodobé závazky, do kterých se musí zařadit i běžné bankovní úvěry a finanční výpomoci, které nejsou v rozvaze v krátkodobých závazcích. Doporučená hodnota pro okamžitou likviditu je mezi 0,9 - 1,1.

$$\text{Okamžitá likvidita I. stupně} = \frac{\textit{finanční majetek}}{\textit{krátkodobé závazky (dluhy)}} \quad (2.15)$$

(Růčková, 2008, str. 49)

Pohotová likvidita (likvidita II. stupně, "acid test")

Pro pohotovou likviditu je doporučovaná hodnota 1 - 1,5, což znamená, že podnik je schopen se vyrovnat se svými závazky, aniž by musel prodávat svoje zásoby. Vyšší hodnoty pohotové likvidity jsou příznivější spíše pro věřitele, než však pro vlastníky a akcionáře podniku.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\textit{finanční majetek+krátkodobé pohledávky}}{\textit{krátkodobé závazky}} \quad (2.16)$$

(Kislingerová, 2005, str. 36)

Běžná likvidita (likvidita III. stupně, "current ratio")

Běžná likvidita vyjadřuje, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky podniku. Zjednodušeně řečeno běžná likvidita vypovídá o tom, jak je firma schopna splatit všechny své dluhy svým věřitelům, kdyby proměnila veškerá svoje oběžná aktiva na hotovost. Pro běžnou likviditu platí, že hodnoty čitatele ku jmenovateli by se měli pohybovat v rozmezí 1,5 - 2,5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.17)$$

(Kislingerová, 2001, str.74)

Ukazatelé zadluženosti

Ukazatele zadluženosti zobrazují vztah mezi cizími a vlastními zdroji. Velká zadluženost nemusí mít vždy negativní dopad na podnik. Správně fungující firma může naopak dobře využít své zadlužení k zvýšení rentability vlastního kapitálu. Již zmíněné ukazatele zajímají především investory a věřitele. (Pešková, 2011, str. 98)

Jedním z hlavních problémů finančního řízení podniku je správné stanovení celkové výše potřebného kapitálu a volba správného složení zdrojů financování daného kapitálu. Hlavní podstatou analýzy zadluženosti je nalezení optimálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem, ale zároveň by měla být věnována pozornost struktuře zdrojů z hlediska splatnosti. Zdroje krátkodobé znamenají podstatně větší riziko, protože je podnik musí brzy splatit, dlouhodobé zdroje jsou naopak méně rizikové, avšak snížené riziko je zapláceno vyšší cenou dlouhodobých zdrojů financování. (Knápková, 2013, str. 86)

Ukazatel věřitelského rizika (debt ratio)

Míra celkové zadluženosti neboli ukazatel věřitelského rizika je jedním ze základních ukazatelů celkové zadluženosti. Vyjadřuje poměr celkových závazků k celkovým aktivům.

Zmíněný ukazatel je např. v případě žádosti o nový úvěr velice významný pro banku, která se rozhoduje, zda úvěr poskytnout, či nikoliv. Měří solventnost podniku.¹

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \times 100 \quad (2.18)$$

Ukazatel znamená, z kolika % jsou aktiva kryta cizím kapitálem. Obecně je dáno, že čím vyšší je jeho hodnota, tím větší je riziko věřitelů.

(Hyršlová, 2010, str. 218 - 219)

Koeficient samofinancování (equity ratio)

Koeficient samofinancování je výsledkem poměru vlastního kapitálu a celkových aktiv. Ukazatel vyjadřuje proporcí, v níž jsou aktiva podniku financována akcionáři. Pro hodnocení celkové finanční situace v podniku je koeficient samofinancování považován za jeden z nejdůležitějších.

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \times 100 \quad (2.19)$$

Ukazatel vyjadřuje, z kolika procent jsou aktiva (podniku) financována vlastními zdroji.

(Pešková, 2011, str. 98 - 99)

Ukazatel úrokového krytí (times-interest-earned – TIE)

Ukazatel úrokového krytí znázorňuje, jak je dluhové zatížení pro podnik únosné. Udává kolikrát je zisk vyšší než úroky. V zahraničí se považuje za přijatelné hodnoty trojnásobek krytí nebo více.

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}} \quad (2.20)$$

¹ „Solventnost je obecná schopnost podniku získávat prostředky na úhradu svých závazků.“
Zdroj: (<https://managementmania.com/cs/solventnost>)

Schopnost platit řádně své úroky je základním prvkem prosperování podniku, znamená to, že podnik nespěje k úpadku.

(Růčková, 2007, str. 59)

Analýza rozdílovými ukazateli

K analýze a řízení finanční situace podniku (především likvidity) je důležité umět kvantifikovat rozdílové ukazatele, které jsou obvykle označovány jako fondy finančních prostředků. Fond je charakterizován jako agregace neboli shrnutí určitých stavových ukazatelů vyjadřujících aktiva nebo pasiva, resp. rozdíl mezi určitými položkami krátkodobých aktiv a položkami krátkodobých pasiv (tzv. čistý fond).

(Sedláček, 2007, str. 36)

Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál, nebo také provozní kapitál se nejčastěji používá jako ukazatel výpočtu mezi oběžnými aktivy (bez dlouhodobých pohledávek) a krátkodobými závazky, kam musíme zařadit i bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Jedná se o dlouhodobý zdroj, který má podnik k dispozici pro financování běžného chodu podniku, aby podnik byl likvidní, tak je důležité, aby převažovala krátkodobá aktiva nad krátkodobými pasivy. Podle velikosti provozního kapitálu se určuje platební schopnost podniku.

$$\text{ČPK} = \text{OBĚŽNÁ AKTIVA} - \text{KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY (dluhy)} \quad (2.21)$$

(Knápková, 2013, str. 83)

Čisté pohotové prostředky

Čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond) je možné používat jako míru likvidity jen velmi obezřetně, protože mezi nimi neexistuje identita. Z toho důvodu se používá pro sledování okamžité likvidity čistý peněžní fond, který představuje rozdíl mezi peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. Nejvyšší stupně likvidity ukazují fondy, které do pohotových peněžních prostředků zahrnují pouze hotovost a peníze na běžných účtech. (Sedláček, 2007, str. 38)

Mezi pohotové prostředky nejčastěji patří peníze v hotovosti a peníze na běžných účtech. (ČPP) Jsou vypočítávány jako rozdíl mezi pohotovými prostředky a okamžitě splatnými závazky. Výhodou zmíněného ukazatele je malá souvislost s oceňovacími technikami.²

²Zdroj: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/techniky-a-metody-financni-analyzy-3384.html#rozuka>

3 Teoretická východiska

3.1 Historie finanční analýzy

Finanční analýza je pravděpodobně stará jako peníze. Dobří obchodníci znali odedávna velmi dobře finanční rozbory. Právě jejich propočty byly asi prvními finančními analýzami. Pochopitelně v podstatně jiné, výrazně jednodušší podobě než jí známe dnes. Struktury a úrovně finančních výpočtů se výrazně změnily, ale používané matematické principy zůstaly stejné. Finanční analýza pravděpodobně vznikla brzy po vzniku peněz. Moderní chápání finanční analýzy vzniklo na konci 19. století v USA, ovšem i zde se jednalo o chápání na úrovni zobrazování rozdílů v absolutních účetních ukazatelích, přičemž z nich byly uvažovány téměř výhradně peníze.

(Doucha, 1996, str. 12)

3.2 Účel a využití finanční analýzy

Existuje mnoho způsobů, jak definovat pojem finanční analýza. V zásadě nejvýstižnější definicí je však ta, která říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat z účetnictví vybraného podniku, které jsou obsaženy v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě obsahují hodnocení firem z časového hlediska a to z minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek.

Vedle analýzy finančního postavení podniku a posouzení finanční pozice podniku je možno ji využít např. k rozhodování o investičních záměrech, o financování dlouhodobého majetku, k volbě optimální kapitálové struktury a při sestavování finančního plánu. (Knápková, 2013, str. 18)

Hlavním smyslem finanční analýzy je vytvořit základní podklady pro správné rozhodování o fungování podniku. Velmi blízký vztah existuje mezi rozhodováním o podniku a účetnictvím. Účetnictví, z pohledu finanční analýzy, vykazuje poměrně přesné hodnoty peněžních ukazatelů, které se však vztahují pouze k jednomu určitému časovému okamžiku a

tím pádem jsou tyto údaje trochu izolované, a proto, abychom zjistili finanční zdraví podniku a mohli využít tyto údaje, musí být podrobeny finanční analýze. (Růčková, 2008, str. 10)

3.3 Uživatelé finanční analýzy

Manažeři potřebují finanční analýzu zejména pro krátkodobé ale také pro dlouhodobé řízení podniku. Finanční analýza v nejširším slova smyslu zahrnuje velké množství metod přispívajících k řešení nejrůznějších úloh. Vedle jejího využití k určení finančního zdraví podniku, je možné snít počítat v rozhodování o investičních záměrech, o financování dlouhodobého majetku a k volbě optimální kapitálové struktury apod.

(Knápková A., 2013, str. 17)

Uživatele finanční analýzy je možné rozdělit z hlediska pro koho je analýza vytvářena. Z toho vyplývá, že lze uživatele dělit na externí a interní.

Externí uživatelé

- **Banky, věřitelé** - posuzují zda je firma schopna dostát svým závazkům včas
- **Odběratelé** - jejich zájmem je především vysoká kvalita objednávek
- **Stát a jeho orgány** - zaměřuje se na to, jestli firma plní své daňové povinnosti
- **Dodavatelé** - vztahy z firmy, koukají na firmu z hlediska splácení svých pohledávek

Interní uživatelé

- **Manažeři**
- **Zaměstnanci** - jejich pohled na firmu je z hlediska výše mezd a poskytovaných výhod ze strany zaměstnavatele

(Šiman, 2010, str. 136)

3.4 Zdroje informací pro finanční analýzu

Kvalita vstupních informací hraje velkou roli v úspěšnosti finanční analýzy. Vstupní data by měla být především komplexní. Je důležité zachytit všechny informace, které by se nějakým způsobem mohly podílet na ovlivnění výsledků hodnocení finančního zdraví firmy. Finanční analytik má v současnosti větší možnosti čerpání informací a je schopen zachytit mnohem více problematických aspektů, než tomu bylo dříve. Nicméně i přesto zůstává podstata stále stejná. Základní data jsou obvykle čerpána z účetních výkazů podniku - rozvaha, výkaz zisků a ztrát, přehled o peněžních tocích a jiné.

Řadu informací obsahuje také výroční zpráva podniku. Čerpat informace lze ze zpráv samotného vedení podniku, z firemní statistiky produkce, poptávky, z oficiálních ekonomických statistik. V případě, že společnost nevypracovává výroční zprávu, tak existují účetní závěrky, které se dají získat z veřejně dostupných zdrojů. (Růčková a další, 2008, str. 21 -23)

Rozvaha a výkaz zisků a ztrát jsou považovány za účetní výkazy, jejichž struktura je závazně stanovena Ministerstvem financí a jsou závaznou součástí účetní závěrky v soustavě podvojného účetnictví. (Růčková, 2008, str. 21)

"Právní minimum týkající se účetnictví"

1. Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. - určuje základní povinnosti všech podnikatelů vést účetnictví v rozsahu a způsobem stanoveným zvláštním zákonem (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

2. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, upravuje rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy, dále účetní závěrku, inventarizaci majetku a závazků a systém úschovy účetních záznamů.³

³ zdroj: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi/legislativa-v-ucetnictvi/2015/sdeleni-ministerstva-financi-k-aplikaci-23139>

3.5 Účetní výkazy jako podklad pro zpracování finanční analýzy

Znalost obsahu jednotlivých položek účetních výkazů je základním předpokladem pro práci s nimi v rámci doporučovaných metod a postupů finanční analýzy. Současně je velmi důležité zacházet s daty z účetních výkazů obezřetně vzhledem k jejich vypovídací schopnosti, které jsou dané účelem zpracování výkazů. Výkazy jsou obvykle zpracovávány pro účetní a daňové účely. Vypovídací schopnost účetních výkazů je považována jako jedna ze slabých stránek finanční analýzy. Účetní výkazy se rozdělují na výkazy finanční a vnitropodnikové.

(Knápková, 2013, str. 21)

Účetní výkazy finanční

Považujeme je za externí, protože poskytují informace především externím uživatelům. Udávají nám přehled o stavu a struktuře majetku, zdrojích krytí, tvorbě a využití výsledků hospodaření a peněžních toků. Tyto účetní výkazy lze považovat jako základ finanční analýzy i vzhledem k tomu, že jde o veřejně dostupné informace, které je každá firma povinna zveřejňovat alespoň jednou ročně.

- rozvaha
- výkaz zisků a ztrát

(Růčková, 2008, str. 21)

Účetní výkazy vnitropodnikové

Vnitropodnikové účetní výkazy vycházejí z vnitřních potřeb každé firmy. Je velmi důležité znát informace obsažené v těchto výkazech, protože nám umožní zpřesnění výsledků finanční analýzy a dokáže eliminovat riziko odchylky od skutečnosti.

- výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (výkaz cash flow)
- výroční zpráva
- příloha účetní závěrky

3.5.1 Rozvaha

Rozvaha je základním účetním výkazem, který udává informace o složení majetku, který podnik vlastní a z jakých zdrojů je tento majetek financován. Rozvaha se většinou sestavuje k poslednímu dni každého roku. U každé rozvahy je velmi důležitým hlediskem, že se aktiva musejí rovnat pasivům. Data z rozvahy vystihují jednotlivé částky aktiv a pasiv.

(Martinovičová a další., 2014, str. 40 - 41)

Aktiva podniku

Aktiva se řadí do majetkové struktury firmy (např. stroje, stavby, materiál, pozemky, peníze). „Aktivy v širším pojetí rozumíme celkovou výši ekonomických zdrojů, jimiž podnik disponuje v určitém časovém okamžiku. Zdroje bývají označovány jako majetek podniku, jde-li o právní pojetí, také jako kapitál, jde-li o finanční stránku ekonomických zdrojů. Rozhodující je však schopnost dané položky přinést v budoucnu ekonomický prospěch podniku.“

(Růčková, 2008, str. 24)

Rozdělení aktiv v rozvaze

A. Pohledávky za upsaný kapitál - ukazují stav nesplacených podílů. Jsou považovány za pohledávky za jednotlivými akcionáři, společníky, členy družstva.

B. Dlouhodobý majetek - je určen dlouhodobým nehmotným, dlouhodobým hmotným a dlouhodobým finančním majetkem. Dlouhodobý majetek je takový, který je v podniku déle než 1 rok a s postupem času dochází k jeho opotřebování.

C. Oběžná aktiva - jsou tvořena krátkodobým majetkem firmy, který se v podniku nahází v různých formách a jeho struktura je nestálá. Patří sem podpoložky zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek.

D. Časové rozlišení - zobrazuje hodnoty účtů časového rozlišení příjmů a nákladů příštích období. (Pešková, 2011, str. 29)

Pasiva podniku

Pasiva se považují za zdroj hospodářských prostředků, z kterých je majetek firmy vytvářen. Rozdíl mezi aktivy a pasivy lze tedy spatřit v hledisku, že vlastně majetek vyjadřuje, co podnik vlastní a pasiva z jakých zdrojů kapitálu byl tento majetek financován. Na straně pasiv je hodnocena finanční struktura firmy. (Sedláček, 2007, str. 23)

Finanční struktura pasiv se rozděluje

A. Vlastní kapitál - je tvořen základním kapitálem, kapitálovými fondy, rezervními fondy a ostatními fondy ze zisku a dále obsahuje výsledek hospodaření minulých let a běžného účetního období

B. Cizí zdroje - jsou velmi důležitou položkou pasiv. Mezi ně řadíme rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky podniku a bankovní úvěry a výpomoci

C. Časové rozlišení - tato poslední položka rozvahy zachycuje zůstatky výdajů příštích období a zůstatky výnosů příštích období. (Martinovičová a další., 2014, str. 36 - 37)

Tabulka 2 - Struktura jednoduché rozvahy

Aktiva	Pasiva
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	A. Vlastní kapitál
B. Dlouhodobý majetek	A.I. Základní kapitál
B. I. Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II. Kapitálové fondy
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	A.III. Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku
B.III. Dlouhodobý finanční majetek	A.IV. Výsledek hospodaření minulých let
C. Oběžná aktiva	B. Cizí zdroje
C.I. Zásoby	B.I. Rezervy
C.II. Dlouhodobé pohledávky	B.II. Dlouhodobé závazky
C.III. Krátkodobé pohledávky	B.III. Krátkodobé závazky
C.IV. Krátkodobý finanční majetek	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci
D.I. Časové rozlišení	C.I. Časové rozlišení

3.5.2 Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát nám udává informace o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Ve struktuře výkazů zisků a ztrát je možno nalézt několik úrovní výsledku hospodaření. Jednotlivé výsledky se od sebe liší tím, jaké náklady a výnosy do jeho struktury vstupují.

Výsledek hospodaření představuje rozdíl mezi celkovými výnosy a celkovými náklady.

$$\text{Výsledek hospodaření (VH)} = \text{celkové výnosy} - \text{celkové náklady}$$

Když vyjde výsledek hospodaření kladný, lze mluvit o zisku a pokud vyjde záporný, můžeme mluvit o ztrátě z určité oblasti.

Výsledek hospodaření se dělí

- z provozní činnosti
- za běžnou činnost
- mimořádný
- za účetní období
- před zdaněním
- z finančních operací

(Martinovičová a další., 2014, str. 77)

Knápková a další říkají o výnosech a nákladech:

„Výnosy můžeme definovat jako peněžní částky, které podnik získal z veškerých svých činností za dané účetní období bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu.

Náklady pak představují peněžní částky, které podnik v daném období čelně vynaložil na získání výnos, i když k jejich skutečnému zaplacení nemuselo ve stejném období dojít.“

Výnosy, náklady a výsledek hospodaření vytváří obsah účetního výkazu zisků a ztrát. Tento výkaz může být sestaven v druhovém nebo účelovém členění.

- účelové členění
- druhové členění

U obou typů členění je vždy důležité zachovat tři základní oblasti tvorby výsledku hospodaření a to je *provozní, finanční a mimořádná*. Zpravidla by se měla věnovat pozornost tomu, aby provozní výsledek hospodaření byl kladný, protože firma tím pádem může pokrýt případné ztráty z dalších oblastí.

(Knápková, a další, 2012, str. 36)

3.5.3 Výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (Cash flow)

„Výkaz cash flow - účetní výkaz srovnávající bilanční formou zdroje tvorby peněžních prostředků (příjmy) s jejich užitím (výdaji) za určité období.“ (Růčková, 2008, str. 35)

Rozvaha Majetek = kapitál	Výkaz zisků a ztrát Výnosy – náklady = zisk	Cash flow Příjmy - výdaje = cash flow
-------------------------------------	---	---

(Knápková, 2013, str. 47)

Tento výkaz je považován za jeden z nejdůležitějších prostředků, jak lze co nejrychleji za určité období posoudit aktuální finanční situaci firmy. Je založen na sledování nárůstu (příjmy) a úbytku (výdaje) peněžních prostředků ve firmě. Mezi peněžní prostředky patří především peníze v hotovosti, včetně cenin a peněžní prostředky na účtu.

Výkaz cash flow je možné rozdělit podle činnosti, na kterou je zaměřen:

- provozní činnost
- investiční činnost
- finanční činnost

(Růčková, 2005, str. 34)

Provozní činnost představuje základní aktivity podniku, které přinášejí firmě výnosy. Je stěžejním zdrojem vnitřního financování, protože schopnost podniku zajistit vnější zdroje

financování významně závisí na tom, zda je podnik schopen vytvářet peněžní toky z běžných obchodních transakcí.

Investiční činnost nám neukazuje jen výdaje, které byly vloženy do pořízení investičního majetku, ale jednou z jeho hlavních funkcí je poukázat na rozsah příjmů z prodeje investičního majetku.

Finanční činnost se zaměřuje především na hodnocení vnějšího financování. Do této oblasti lze zařadit, splácení a přijímání dalších úvěrů a peněžní toky související s pohybem vlastního majetku. Kladné cash flow ukazuje přítok od vlastníků či věřitelů do podniku.

(Sedláček, 2007, str. 46 - 48)

3.5.4 Příloha účetní závěrky

Z hlediska finanční analýzy příloha účetní závěrky obsahuje užitečné informace. Podle Knápkové lze nalézt v příloze účetní závěrky např.:

- *výši půjček a úvěrů s uvedením úrokové sazby a hlavních podmínek*
- *průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období a z toho členů řídicích orgánů, s uvedením výše osobních nákladů*
- *údaje o fyzických a právnických osobách, které mají vliv na této účetní jednotce s uvedením výše vkladu v procentech*
- *podle principu významnosti způsob stanovení opravných položek a oprávek majetku s uvedením zdroje informací pro stanovení opravných položek a oprávek*

(Knápková, 2013, str. 59)

3.6 Faktory ovlivňující produkci mléka

Hlavním přínosem tržeb zemědělského podniku Zemědělská Klučenice a.s. je oblast živočišné výroby. Podnik se zaměřuje hlavně na produkci mléka u skotu, která každým rokem tvoří hlavní složku tržeb podniku. Existuje mnoho faktorů, které mají zásadní vliv na výši produkce mléka.

Výživa krav a poruchy metabolismu významně ovlivňují produkci a kvalitu mléka. V mléce může být nevyrovnaný obsah živin, nízká koncentrace živin, nedostatek vlákniny, nevhodná struktura krmné dávky. Za daných podmínek vzniká řada poruch metabolismu, poruch reprodukce i orgánových onemocnění, které vedou ke značným přímým i nepřímým ztrátám.

Hlavní problémy v produkci mléka

- Vysoká frekvence dojení (4-6 krát denně) je velmi diskutovaným rizikovým faktorem. Podnik ve snaze zvýšit užitkovost dojnic nebere ohled na kondici dojnic a welfare zvířat.⁴
- Velmi důležitá je dezinfekce po dojení, která zamezuje případným infekcím, které jsou způsobeny environmentálními původci.
- Kvalita stájového prostředí je jedním z hlavních předpokladů, aby nedocházelo k onemocněním dojnic. Existuje mnoho nemocí, které mohou dojnice v jejich stájích postihnout.
- Obsah krmné složky

(Animal VETEX Sborník, 2008, str. 14 - 15)

Tabulka 3 - Průměrná dojivost

	2010	2011	2012	2013	2014
Dojivost na dojnici analyzovaného podniku (l/den)	22,37	22,35	24,45	24,04	25,11
Průměrná dojivost v Jihočeském kraji (l/den)	17,25	17,18	18,45	18,51	19,32

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/vysledky-chovu-skotu-2-pololeti-2015> a dle výkazů společnosti

Podnik Zemědělská Klučenice a.s. se snaží každým rokem investovat do zlepšení podmínek chovu skotu a produkce mléka. Z předchozí tabulky je patrná snaha podniku zvyšovat produkci. Podnik každý rok ve sledovaném období přesahuje v dojivosti přibližně o 5l/den průměr podniků v Jihočeském kraji, ve kterém se nachází.

⁴ "Zabývá se zachováním základních podmínek života a zdraví zvířat a jejich ochranou před negativními činiteli, kteří mohou ohrožovat jejich zdraví, způsobovat jim bolest, utrpení a psychickou újmu."

Zdroj: (<http://www.zootechnika.cz/clanky/zaklady-chovatelstvi/obecna-zootechnika/welfare/welfare-obecne.html>)

4 Vlastní práce

V kapitole je provedena stručná charakteristika podniku Zemědělská Klučenice a.s. Následuje popis předmětu podnikání společnosti a analýza živočišné a rostlinné výroby podniku.

4.1 Identifikační údaje a stručná charakteristika společnosti

4.1.1 Identifikační údaje

Název subjektu:	Zemědělská Klučenice a.s.
Sídlo:	Klučenice 69
IČO:	25 60 13 34
DIČ:	CZ25601334
Právní forma:	Akciová společnost
Datum vzniku a.s.:	13. 8. 1997 - zápis do obchodního rejstříku
Základní kapitál:	47 159 000 Kč
Akcionáři:	367
Akcie:	4560 ks akcií na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 10000 Kč
	1559 ks kmenových akcií na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 1000 Kč

Statutární orgány společnosti

1) Představenstvo akciové společnosti

- předseda představenstva: Stanislav Žák
- členové představenstva: Václav Holub
Hynek Holan
Miroslav Kraus
Stanislav Stoulil

2) Dozorčí rada akciové společnosti

- předseda dozorčí rady: Miroslav Šplíchal
- členové rady: Božetěch Burda

Josef Křikava

4.1.2 Stručná charakteristika společnosti

Zemědělská Klučenice a.s. byla zapsána do obchodního rejstříku, jak už bylo výše zmíněno, v srpnu roku 1997 a od 1. ledna 1998 byla zahájena vlastní zemědělská činnost. Rok 2016 je tedy osmnáctým rokem od začátku podnikatelské činnosti. Zemědělská Klučenice a.s. hospodaří na pronajaté půdě o výměře 1511,0 ha. Společnost sama vlastní 35,26 ha pozemků, kdy se jedná převážně o pozemky pod budovami společnosti a hospodářskými objekty. Podnik Zemědělská Klučenice a.s. obdělává kolem 1447,62 ha.

4.2 Předmět podnikání

Předmětem podnikání Zemědělská Klučenice a.s. je zemědělství, především živočišná a rostlinná výroba. Podnik se zaměřuje na prodej nezpracovaných zemědělských výrobků za účelem zpracování nebo dalšího prodeje. Mezi další vedlejší činnosti patří poskytování služeb pro zemědělství a zahradnictví, lesnictví a těžba dřeva a výroba elektřiny z bioplynové stanice.

4.2.1 Živočišná výroba

Živočišná výroba podniku Zemědělská Klučnice a.s. se zaměřuje na chov skotu a prodej skotu. V následující tabulce jsou znázorněny změny ve stavech zvířat za pět po sobě jdoucích let.

Tabulka 4 - Stavby Zvířat

	2010	2011	2012	2013	2014
krávy bez tržní produkce	122	126	114	94	122
krávy	482	492	494	495	506
jalovice březí	71	79	72	95	54
jalovice do dvou let	323	325	350	323	340
telata masná	84	61	63	36	44
telata do šesti měsíců	135	143	151	155	147
Skot celkem	1217	1226	1244	1198	1213

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů společnosti

Z předchozí tabulky lze usoudit, že se podnik zaměřuje především na odchov skotu za účelem produkce mléka. U jalovic březích v roce 2013 můžeme vidět nárůst skoro o 32% oproti roku 2012. Jedna z příčin tohoto stavu je větší úspěšnost v oplodnění pomocí inseminací⁵, jejichž úspěšnost se pohybuje mezi 35-45%. Již zmíněný fakt měl značný vliv i na narozená telata, která slouží k odchovu na dojnice nebo prodej mladých býčků na maso.

Přírůstek telat a dojivost jsou velmi důležitým ukazatelem pro podnik Zemědělská Klučnice a.s. Dojivost je jedno z hlavních hledisek, které má významný vliv na tržby společnosti.

Tabulka 5- Dojivost a užitkovost skotu Zemědělská Klučnice a.s.

	2010	2011	2012	2013	2014
přírůstek telat kg/den	0,9	0,9	0,95	0,95	0,95
dojivost na dojnici l/den	22,37	22,35	24,45	24,04	25,11
roční užitkovost v l	8165	8155	8924	9214	9464
prům. prodej. cena/l	7,24	8,32	7,82	8,91	9,76

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů společnosti

⁵ Inseminace (umělé oplodnění) je přenesení pohlavních buněk samce do samice.

Roční užitkovost má vzrůstající tendenci. V roce 2014 dosáhla nejvyšší hodnoty. Jedním z hlavních důvodů, bylo zavedení třísměnného provozu dojení mléka. Tento krok velmi ovlivnil nárůst užitkovosti v letech 2010 - 2014.

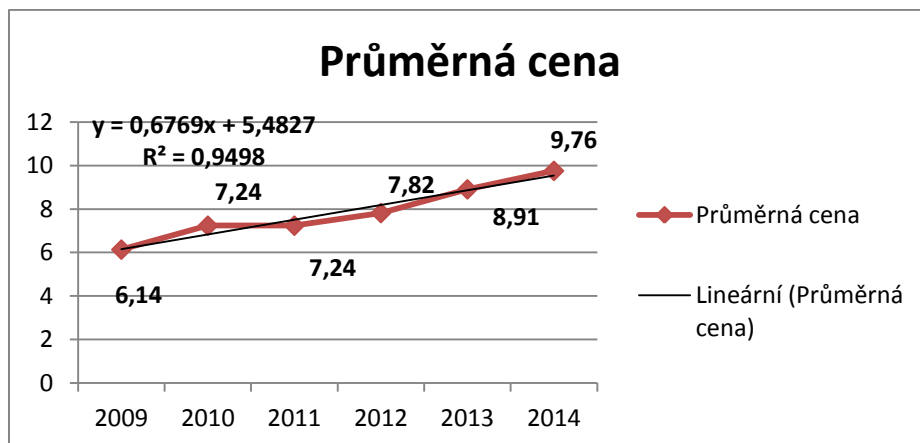
Tabulka 6 - Tržby z ŽV (tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Za mléko	24 596	28 086	32 003	33 213	39 331	44 089
Mladá zvířata	2 404	2 493	2 081	2 766	2 369	2 688
Celkem	27 000	30 579	34 084	35 979	41 700	46 777

Zdroj: vlastní zpracování na základě výkazů společnosti

Za produkcí mléka stojí mnoho faktorů, jedním z nich je kvalita krmné směsi a snižování rizika onemocnění skotu. Podnik se snaží zlepšovat technologie k udržování čistoty ve stájích a tím zamezit případným nemocem. Dalším faktorem je stále se měnící cena mléka na trhu, což podnik svým jednáním nemůže ovlivnit.

Graf 1- Vývoj cen mléka

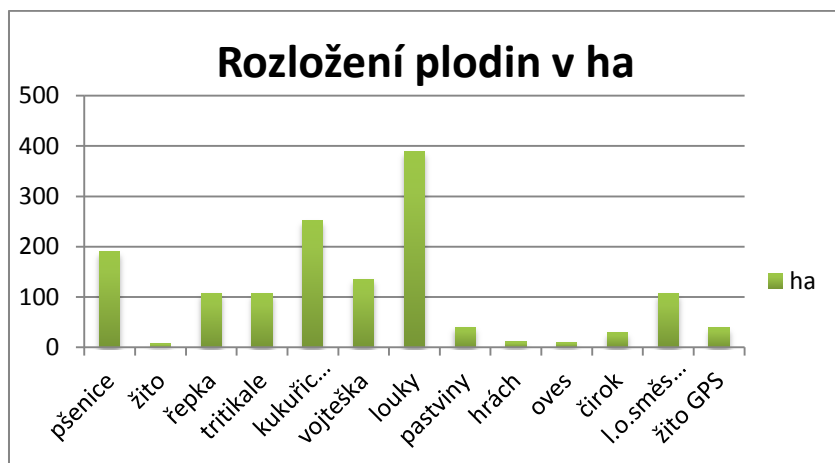

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Tržní ceny mléka mají skoro každý rok rostoucí tendenci. Z předchozího grafu můžeme vidět, že se vývoj ceny mléka mění v průměru o 0,68 Kč, což je pro podnik Zemědělská Klučenice a.s pozitivní, hlavně s ohledem na růst tržeb.

4.2.2 Rostlinná výroba

Graf 2 - Rozložení plodin v ha

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Z grafu lze usoudit, jaké plodiny podnik preferuje v rostlinné výrobě. Podnik se spíše zaměřuje na produkci plodin, které může využít k tvorbě krmné směsi (siláž) nebo k samotnému prodeji. Zemědělská Klučenice a.s. pěstuje plodiny hlavně pro vlastní spotřebu k výrobě siláže a senáže, která tvoří hlavní krmnou složku skotu.

Tabulka 7- Tržby RV (tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rostlinná výroba	8 407	8 696	7 835	7 731	10 031	8 912
Elektrická energie	0	1 449	22 230	24 086	5 630	4 823
Celkem	8 407	10 145	30 065	31 817	15 661	13 735

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Společnost Zemědělská Klučenice a.s. chce být co nejvíce soběstačná, proto se snaží i v rostlinné výrobě dosahovat nejlepších výsledků. Z tabulky č. 7 lze usoudit, jak velký vliv má na tržby rostlinná výroba. Vybudováním BPS se začala v podniku vyrábět elektrická energie, která se může podílet na krytí hlavně fixních nákladů společnosti. Patří sem

především ušetřená elektrická energie, která je potřebná ke každodennímu provozu a poté zisky z prodeje vyprodukované elektrické energie.

Podnik vyrábí i v menším množství biopalivo, které tankuje do vznětových, dieselových motorů svých zemědělských strojů jako bionaftu. Další aspekt, který snižuje vynaložené náklady na provozní činnost.

5 Finanční analýza společnosti

V kapitole je vytvořena horizontální a vertikální analýza účetních výkazů společnosti. Metody jsou aplikovány na rozvaze a výkaze zisků a ztrát. Analýza je provedena za šest po sobě jdoucích období 2009 - 2014. Na horizontální a vertikální analýzu navazuje poměrová analýza, kde jsou obsaženy výpočty na základě dostupných vzorců (viz metodika práce).

5.1 Horizontální analýza

V tabulkách č. 8 - 13 je znázorněna horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát podniku Zemědělská Klučenice a.s. V tabulkách jsou znázorněny procentuální a absolutní změny rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Pro větší přehlednost je rozvaha rozdělena na analýzu aktiv a pasiv. Horizontální analýzu lze určit za pomoci bazického nebo řetězového indexu. V této bakalářské práci byla provedena komparace na základě řetězového indexu.

5.1.2 Analýza vybraných aktiv a pasiv rozvahy

Tabulka 8: Horizontální analýza aktiv - vybrané ukazatele - absolutní změna (tis.Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva celkem	x	58 709	-4 587	-10 587	4 774	-4 944
Dlouhodobý majetek	x	49 182	-4 331	-8 602	4 618	-5 557
Oběžná aktiva	x	9 654	-224	-2 727	322	787
Krátkodobé pohledávky	x	229	433	3 611	-1 829	3 901
Krátkodobý finanční majetek	x	-257	2 065	-1 259	3 778	-95

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Tabulka 9: Horizontální analýza aktiv - vybrané ukazatele - procentní změna

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva celkem	1	41,88%	-2,31%	-5,45%	2,60%	-2,62%
Dlouhodobý majetek	1	45,74%	-2,76%	-5,65%	3,21%	-3,74%
DNM	1	-16,04%	-19,11%	-23,62%	-30,93%	-43,49%
DHM	1	47,41%	-2,51%	-5,42%	3,56%	-3,47%
Oběžná aktiva	1	29,76%	-0,53%	-6,51%	0,82%	1,99%
Krátkodobé pohledávky	1	2,84%	5,22%	41,37%	-14,82%	37,11%
Krátkodobý finanční majetek	1	-56,61%	1048,22%	-55,66%	376,67%	-1,99%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

V tabulkách č. 8 - 9 je znázorněna horizontální analýza vybraných aktiv. V tabulce č. 8 dle vztahu (2.1) jsou údaje vyjádřeny v podobě absolutní změny. Naopak v tabulce č. 9 dle vztahu (2.2) jsou totožné údaje identifikované formou procentní změny.

Celková aktiva, jak je zřejmé z tabulky č. 8, skoro ve všech obdobích nevykazují větší množství změn, kromě roku 2010. Tento rok vykazuje nejvyšší nárůst z celkového sledovaného období o 41,88%. Tento nárůst byl způsoben hlavně navýšením dlouhodobého majetku, jak je vidět z tabulky č. 9, kdy tento dlouhodobý majetek vzrostl oproti minulému období až o 45,74%. Nárůst dlouhodobého majetku způsobil především navýšení DHM. Nejvyšší pořízené položky z DHM byly silážní žlaby (13 521 tis. Kč) a hlavně nedokončená stavba BPS (66 631 tis. Kč). Prostředky na tuto výstavbu bioplynové stanice byly čerpány z velké části z úvěrů a později z dotací z evropských fondů. Do provozu BPS vzešla v roce 2011 a následkem toho došlo ke zlepšení pravidelného toku finančních prostředků do běžného provozu a tím i platební bilance a.s.

U ukazatele krátkodobý finanční majetek je zřejmý velký pokles v roce 2010 až o -56,61%, který zapříčinil obrovské snížení peněz na účtech a v pokladně společnosti. Tento fakt znamená, jak již bylo zmíněno, že v roce 2010 zemědělský podnik investoval i ze svých prostředků do pořízení DHM. Pro provoz rostlinné výroby byl pořízen sběrný vůz FARO 8000L (1050 tis. Kč). Velké investice v živočišné výrobě byly vynaloženy na obnovu stáda dojnic (5 424 tis. Kč). V následném roce 2011 byl nejvyšší nárůst krátkodobého finančního majetku a to o 1048,22% oproti roku 2010, což způsobilo hlavně příliv peněžních prostředků na účty zemědělského podniku. Z následného poklesu v roce 2012 o -55,66% lze usoudit, že tento ukazatel v podniku vykazuje skoro v každém roce velké výkyvy a tím pádem lze říci, že podnik každým rokem využívá své finanční prostředky k investicím.

V roce 2012 měl podnik největší nárůst krátkodobých pohledávek téměř o 41,37%. Na tomto faktu se nejvíce podílelo dokončení rekonstrukce a výměna zastaralé technologie dojírny. Zemědělský podnik mohl v tomto roce více uspokojit své odběratele mléka (značné navýšení pohledávek z obchodních vztahů). V roce 2013 následoval mírný pokles o -14,82%.

Analýza vybraných pasiv

Tabulka 10: Horizontální analýza - vybrané ukazatele - absolutní změna (tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pasiva celkem	0	58 709	-4 587	-10 587	4 774	-4 944
Vlastní kapitál	0	317	-4 747	-645	-418	4 574
Cizí zdroje	0	58 392	160	-9 942	5 192	-9 518
Krátkodobé závazky	0	13 845	-13 302	2 908	4 003	-1 854
Bankovní úvěry a výpomoci	0	44 742	8 044	-13 727	-63	-10 156

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Tabulka 11: Horizontální analýza - vybrané ukazatele - procentní změna

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pasiva celkem	1	41,88%	-2,31%	-5,45%	2,60%	-2,62%
Vlastní kapitál	1	0,48%	-7,67%	-1,13%	-0,74%	8,19%
Výsledek hospodaření za bů období	1	68,94%	102,58%	0,24%	63,94%	300,48%
Cizí zdroje	1	74,07%	0,12%	-7,24%	4,07%	-7,18%
Krátkodobé závazky	1	63,44%	-37,29%	13,00%	15,84%	-6,33%
Bankovní úvěry a výpomoci	1	78,81%	7,92%	12,53%	-0,07%	-10,60%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

V tabulkách č. 10 - 11 lze spatřit horizontální analýzu vybraných pasiv. V tabulce č. 9 jsou vyčísleny změny pomocí absolutních ukazatelů dle vztahu (2.1). V tabulce č. 10 je stejná změna zadaných ukazatelů vyjádřena procentní formou dle vztahu (2.2).

Hodnota celkových pasiv v letech 2009 - 2014 vzrostla o 43365 tis. Kč. Pasiva podniku jsou tvořena převážně z cizích zdrojů. Výsledek hospodaření dosáhl nejvyšší změny v roce 2014 oproti roku 2013 a to o 300,48%. Jednou z příčin tohoto navýšení bylo zavedení třísměnného provozu dojení a tím pádem větší tržby za dodané mléko.

V analýze aktiv již byla zmíněna investiční výstavba BPS. Z tabulky č. 10 je zřejmé, že tato investice byla z velké části financována z bankovních úvěrů. Oproti roku 2009 totiž v roce 2010 vzrostl ukazatel bankovní úvěry a výpomoci o 78,81% (+44 742 tis. Kč) a postupné zadlužování podniku pokračovalo i v následujícím roce i když pouze mírně. Poté je patrné, že v letech 2012 - 2014 se podnik snaží své zadlužení snižovat.

V roce 2010 byl nárůst krátkodobých závazků oproti roku 2009 o 63,44%(13 845 tis. Kč), což činily převážně závazky vůči dodavatelům. V následujícím roce se tyto závazky podařilo snížit o -37,29% a to hlavně kvůli dotacím z evropských fondů (SZIF).

5.1.3 Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát

Horizontální analýza výkazů zisků a ztrát je prováděna metodou řetězového indexu, kdy je porovnáván následující rok s rokem předchozím. Rok 2009 je považován za počáteční, takže údaje pro tento rok jsou v tabulce uvedeny jako hodnota x. V tabulkách č. 12 - 13 jsou výsledné hodnoty vypočteny opět dle vztahů (2.1 - 2.2).

Tabulka 12: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát - absolutní změna (tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výkony	x	2 481	11 850	5 666	-13 154	6 890
Výkonová spotřeba	x	209	5 154	4 035	4 047	1 244
Osobní náklady	x	308	1 890	276	315	88
Odpisy DHM a DNM	x	242	1 472	3 242	-690	458
Provozní výsledek hospodaření	x	1 884	2 284	764	-2 538	7 169
Finanční výsledek hospodaření	x	-2 953	-1 008	-755	900	801
VH za účetní období	x	253	636	3	805	6 202

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Tabulka 13: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát - procentní změna

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výkony	1	4,61%	21,03%	8,31%	-17,81%	11,35%
Výkonová spotřeba	1	0,58%	14,18%	9,72%	8,89%	2,51%
Osobní náklady	1	2,02%	12,14%	1,58%	1,78%	0,49%
Odpisy DHM a DNM	1	2,57%	15,26%	29,16%	-4,81%	3,35%
Provozní výsledek hospodaření	1	55,62%	43,33%	10,11%	-30,51%	124,01%
Finanční výsledek hospodaření	1	-105,73%	-17,54%	-11,18%	11,99%	12,12%
VH za účetní období	1	68,94%	102,58%	0,24%	63,94%	300,48%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

V tabulce č. 12 je znatelné snížení celkových výkonů v roce 2013 o -17,81% (13 154 tis. Kč) oproti roku 2012. Následující rok 2014 se výkony opět zvýšily o 11,35% (6 890 tis. Kč.) a to hlavně kvůli zvyšujícím se tržním cenám mléka, což mělo kladný vliv na provozní VH. V roce 2013 došlo k zásadní změně při prodeji, přesněji řečeno při účtování plateb za el. energii. Část prodeje patří do tržeb a část je klasifikována jako dotace na zelený bonus, proto je také i tak účtována. Celkové výkony dosáhly v roce 2011 největší změny a to o 21,03% (11 850 tis. Kč). Tržby za mléko se zvýšily o 3 517 tis. Kč, tím pádem došlo k výraznému nárůstu. Rok 2011 je v z pohledu podniku považován za velice příznivý, jelikož došlo k již zmíněné dokončení stavby BPS a rekonstrukci dojírny.

Z tabulky č. 13 je patrné větší navýšení osobních nákladů o 12,14% (1 890 tis. Kč) v roce 2011. Příčinou tohoto prudkého nárůstu bylo navýšení mzdových nákladů. Důvodem je zvyšování počtu zaměstnanců hlavně pro provoz BPS. Nejvyšší nárůst odpisů lze přiřadit k roku 2012, kdy se odpisy DHM a DNM zvýšily o 29,16% (3 242 tis. Kč.), což je z celkového hlediska považováno za záporný aspekt.

Podnik se snaží držet každým rokem vysoký nárůst položky provozní výsledek hospodaření, aby měl prostředky na krytí záporných finančních výsledků hospodaření a popřípadě mimořádných, jako to je v případě Zemědělská Klučenice a.s. Jak je zřejmé z tabulky č. 13, tak nejvyšší pokles byl zaznamenán v roce 2013, kdy provozní výsledek hospodaření klesl o -30,51% (-2 538 tis. Kč). Naopak lze říci, že finanční výsledek hospodaření v tomto roce dosáhl jediné kladné hodnoty a to nárůst o 11,99% (900 tis. Kč).

Výsledek hospodaření za sledovaná účetní období zobrazuje rentabilitu podniku. Tabulky č. 12 - 13 zobrazují, že podnik dosahuje v dlouhodobém hledisku zisku. VH za účetní období 2014 se navýšil o 300,48% (6 202 tis. Kč.) oproti předchozímu období 2013.

Jednou z hlavních příčin nárůstu bylo prudké zvýšení ukazatele provozního výsledku hospodaření o 124,01% (7 169 tis. Kč) a pokles finančního výsledku hospodaření o 12,12% (801 tis. Kč.).

5.2 Vertikální analýza

V následující tabulce č. 14 jsou zobrazeny procentuální hodnoty rozvahy za pomoci ukazatelů vertikální analýzy. Jako základ pro vertikální analýzu je použita celková bilanční suma. Kompletní rozvaha s následnými podíly je uvedena v přílohách práce. Hodnoty jsou vypočteny dle vztahu (2.3) z metodiky této práce. Za pomoci grafů č. 3 - 4 je vytvořena struktura složení celkových výnosů a nákladů na základě vertikální analýzy.

5.2.1 Vertikální Analýza rozvahy

Tabulka 14: Vertikální analýza rozvahy - vybrané ukazatele

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Dlouhodobý majetek	76,69%	78,78%	78,41%	78,25%	78,72%	77,81%
Dlouhodobý nehmotný majetek	2,02%	1,19%	0,99%	0,80%	0,54%	0,31%
Dlouhodobý hmotný	74,67%	77,59%	77,42%	77,45%	78,18%	77,50%
Dlouhodobý finanční majetek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Oběžná aktiva	23,14%	21,16%	21,54%	21,30%	20,93%	21,93%
Zásoby	17,06%	16,89%	15,89%	14,04%	12,82%	11,52%
Krátkodobé pohledávky	5,75%	4,17%	4,49%	6,72%	5,58%	7,85%
Krátkodobý finanční majetek	0,32%	0,10%	1,16%	0,55%	2,54%	2,55%
Časové rozlišení	0,16%	0,05%	0,03%	0,44%	0,34%	0,25%
Pasiva Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Vlastní kapitál	43,77%	31,00%	29,30%	30,64%	29,64%	32,93%
Základní kapitál	33,64%	23,71%	24,27%	25,67%	25,02%	25,69%
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	9,87%	6,99%	7,17%	7,71%	7,53%	8,20%
Výsledek hospodaření za BÚ období	0,26%	0,31%	0,65%	0,69%	1,09%	4,50%
Cizí zdroje	56,23%	68,99%	70,70%	69,36%	70,36%	67,07%
Dlouhodobé závazky	0,17%	0,02%	2,81%	3,45%	4,02%	5,49%
Krátkodobé závazky	15,57%	17,93%	11,51%	13,76%	15,53%	14,94%
Bankovní úvěry a výpomoci	40,50%	51,04%	56,38%	52,16%	50,81%	46,64%
Časové rozlišení	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Analýza aktiv

Z předchozí tabulky je zřejmé, že nejvyšší podíl na celkových aktivech má dlouhodobý majetek. V roce 2010 se tento majetek pohybuje na 78,78% celkových aktiv. V následujících letech 2010 - 2013 se tento stav příliš nemění. Hlavní složka, která z velké části tvoří většinu dlouhodobého majetku, je dlouhodobý hmotný majetek. Dlouhodobý hmotný majetek dosáhl 78,18% podílu na celkových aktivech v roce 2013. Ve všech zmíněných letech tvoří hlavní část složky dlouhodobého hmotného majetku stavby a samostatné movité věci, ale lze říci, že tyto položky dosáhly nejvyšší hranice v roce 2013, což mělo za následek nárůst dlouhodobého hmotného majetku.

Tabulka č. 14 vykazuje v oblasti oběžných aktiv nepříliš velké změny. V roce 2009 měl podnik nejvyšší podíl oběžných aktiv a to 23,14%. Hlavní podíl na tomto faktu mají především zásoby, které podnik v roce 2009 jen velmi zřídka čerpal. Tento trend se příliš nezměnil ani v následujících letech. U položky zásob dochází každým rokem ke snižování, kdy v roce 2014 se tato položka pohybuje na nejmenší hranici a to 11,52%, což velmi ovlivňují sezonní vlivy, jak je tomu u zemědělství obvyklé. Pokles této položky měl i lehký vliv na oběžná aktiva, která klesla na hodnotu 21,93% i když to nelze považovat za velký pokles, když v roce 2013 dosahovala oběžná aktiva 20,93%.

Určitě je potřeba také zmínit krátkodobé pohledávky, které každý rok zaujímají značné procento oběžných aktiv. Zejména u živočišné výroby sledovaného podniku je to produkce mléka, kde lze spatřit značnou kolísavost krátkodobých pohledávek. V roce 2014 dosáhl podnik nejvyšší hodnoty 7,85% podílu na oběžných aktivech. Výše krátkodobých pohledávek závisí na mnoha faktorech, jako jsou kvalita krmné směsi, onemocnění dojníc a mnoho dalších, které mají vliv na výrobu mléka.

Analýza pasiv

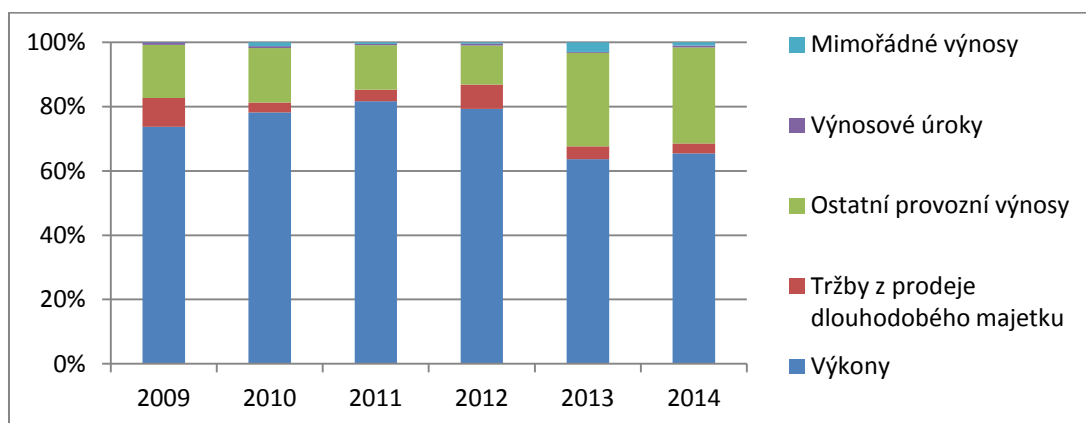
Z tabulky č. 14 je patrné, že podnik je v oblasti pasiv závislý na cizích zdrojích, z procentuálního hlediska se hodnota pohybuje v letech 2010 - 2014 cca kolem 70%. Krátkodobé závazky a hlavně bankovní úvěry a výpomoci každým rokem zaujímají velkou část z cizích zdrojů okolo 60 - 65%. Způsobují to především velké investice v rozvoji podniku a zvyšující se náklady na provoz podniku. Z hlediska působnosti podniku to není až takový problém, pokud podnik plní své závazky včas, což podnik Zemědělská Klučenice a.s. plní v každém účetním období.

Z pohledu vlastního kapitálu tvoří hlavní složku základní kapitál, který v roce 2009 dosáhl maximální hodnoty 33,64%. Hlavní podíl na tomto výsledku spatřit v položce rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku, které ve stejném roce byla 9,87%. V letech 2010 - 2014 se hodnoty vlastního kapitálu příliš nemění a podnik si drží svůj standard okolo 30% z celkových pasiv.

5.2.2 Vertikální analýza výkazů zisků a ztrát

V případě této bakalářské práce je vertikální analýza výkazů zisků a ztrát rozdělena na výnosy a náklady podniku. Zvolenou základnou pro analýzu jsou celkové výnosy a celkové náklady podniku.

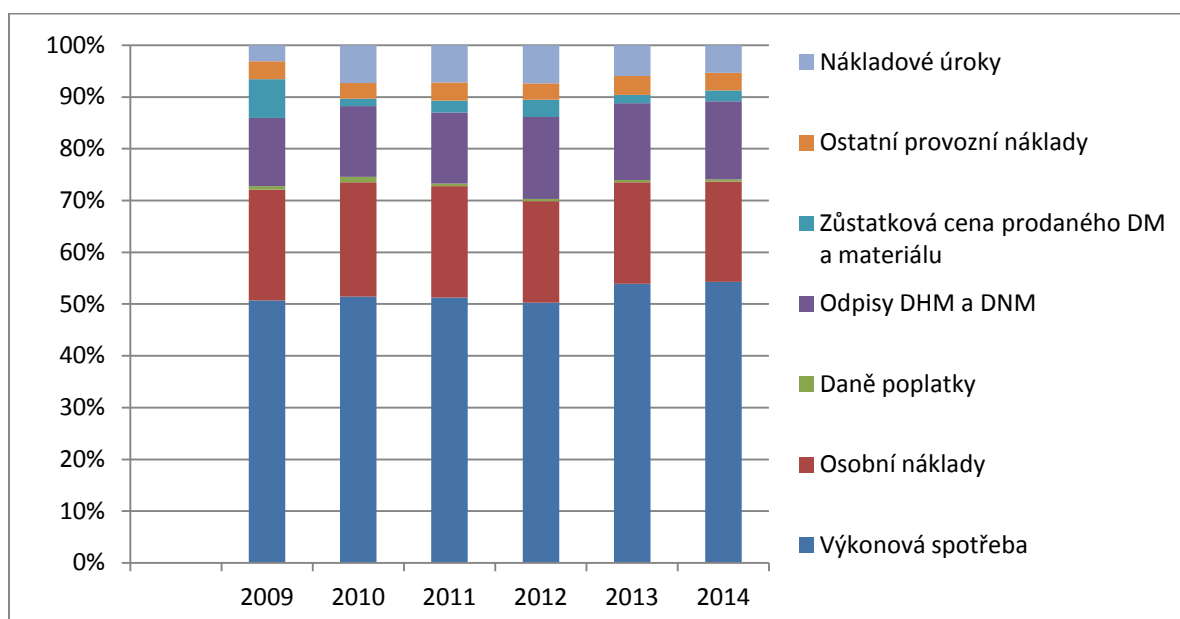
Graf 3 - Složení výnosů

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Z grafu č.3 je patrné, že u podniku Zemědělská Klučenice a.s. značně převládají výkony nad ostatními položkami. Hodnota výkonů se pohybuje v rozmezí 60 - 80% celkových výnosů podniku. Nejvyšší výkony měl podnik v roce 2011, kdy hranice dosáhla až 81,61% z celkových výnosů. Ačkoliv to neznamena, že podnik dosáhl nejvyšších hrubých zisků. Společnost dosáhla nejvyšších výnosů v roce 2014, kdy celkové výnosy dosáhly hodnoty 103 292 tis. Kč. V roce 2014 výnosy vzrostly o 7 839 tis.Kč oproti minulému období a v dalších letech má klesající tendenci. V letech 2012 - 2014 podnik investoval do zlepšení technologií doживosti i zlepšení krmné složky. Jedním z hlavních důvodů bylo také navýšení ostatních provozních výnosů, které v letech 2013 - 2014 zaujímají velkou část celkových výnosů. Mírné procento z celkových výnosů zaujímají každým rokem mimořádné výnosy.

Graf 4- Složení nákladů

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Z hlediska nákladů je možné u společnosti konstatovat nejvyšší zastoupení výkonové spotřeby celkových nákladů, což je pro výrobní podniky charakteristické. Výkonová spotřeba se pohybuje přibližně okolo 50% ve sledovaných letech, kromě let 2013 - 2014 kdy se mírně zvýšila. Za zmínku stojí osobní náklady, které každý rok tvoří velkou část celkových nákladů. Nejvyšší nárůst osobních nákladů byl v roce 2011 o +12,14%(1890 tis. Kč) oproti minulému období. V podniku došlo v dokončení výstavby BPS, což zapříčinilo příliv nových zaměstnanců a tím pádem zvýšení osobních nákladů. Od roku 2011 se osobní náklady drží v normě a podílí se přibližně 20% na celkových nákladech podniku. Ve značné míře se na celkových nákladech podílí odpisy. V roce 2012 došlo k nejvyššímu nárůstu odpisů +29,14% (3 242 tis. Kč.) oproti minulému období, což zapříčinily především velké ztráty v rostlinné výrobě. Odpisy se podílí na celkových nákladech společnosti cca 10 - 15%. I když každým rokem se podnik snaží odpisy snižovat, stále je procento velmi vysoké.

5.3 Analýza poměrovými ukazateli

V této kapitole práce je sestavena poměrová analýza na základě dostupných vzorců z metodiky této bakalářské práce. Analýza je provedena na základě ukazatelů rentability, zadluženosti, aktivity a likvidity.

5.3.1 Ukazatele rentability

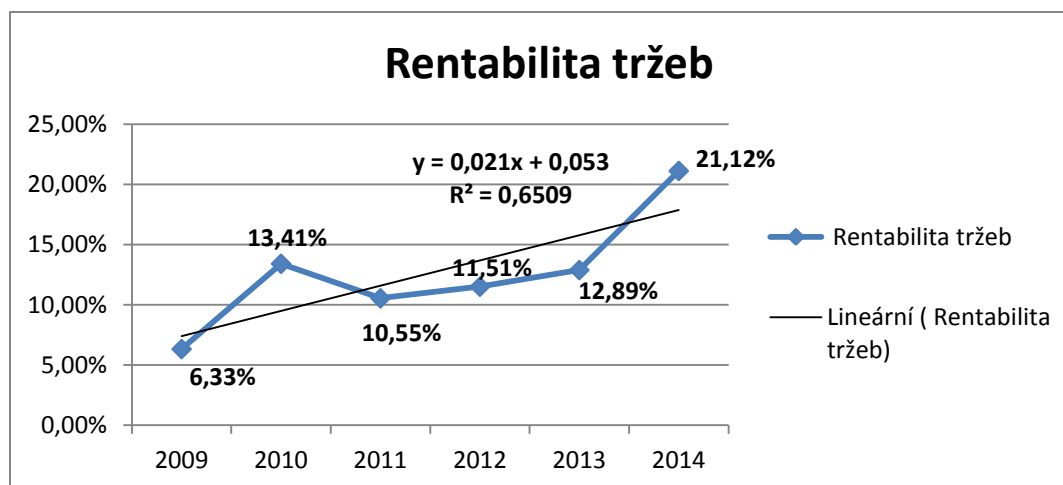
Tabulka 15: Hodnoty rentability

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rentabilita tržeb (ROS)	6,33%	13,41%	10,55%	11,51%	12,89%	21,12%
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	0,60%	1,01%	2,21%	2,24%	3,69%	13,68%
Rentabilita celkového kapitálu (ROA)	2,00%	2,80%	3,63%	4,30%	4,00%	7,22%
Rentabilita úplatného kapitálu (ROCE)	2,66%	3,70%	4,47%	5,47%	5,24%	8,47%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Ukazatele rentability z předchozí tabulky č. 15 dle vztahu (2.4 - 2.8) signalizují, že podnik Zemědělská Klučenice a.s. je od roku 2009 trvale ziskový. Rozdíly v jednotlivých obdobích nejsou tak vysoké, kromě roku 2014, protože se podnik ve sledovaném období hlavně zaměřoval na vybudování infrastruktury a zlepšení podmínek v provozní oblasti. Na první pohled je evidentní nejvýraznější nárůst všech ukazatelů rentability v roce 2014, což bylo dáno především značným nárůstem výsledků hospodaření v tomto období. Na tomto zisku se nejvíce podílelo navýšení výkupní ceny mléka na trhu, kdy se hodnota dosáhla nejvyšší hranice za sledované období 9,76Kč/l.

Graf 5 - Rentabilita tržeb

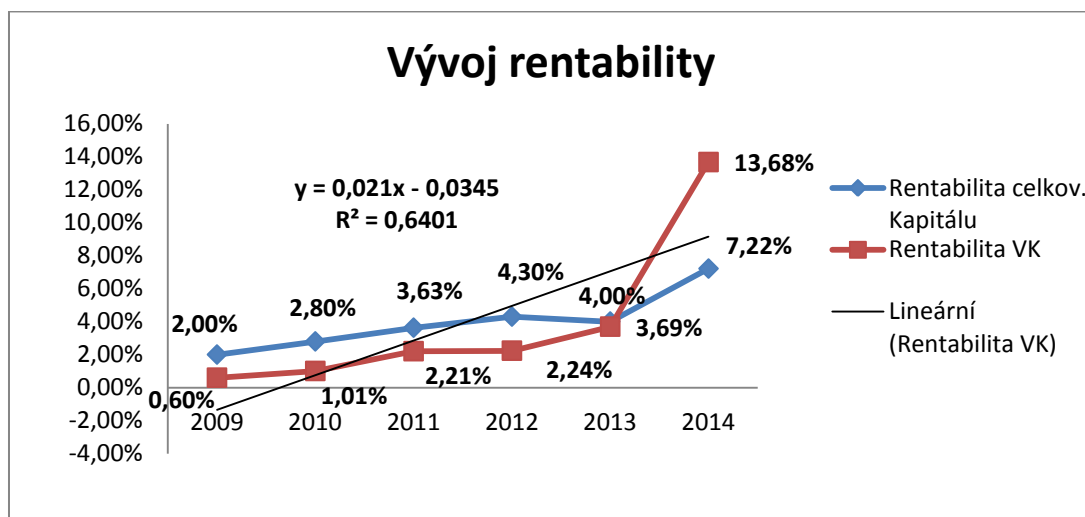

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Graf č. 5 zobrazuje průběh rentability tržeb v analyzovaném období. Je patrné, že rentabilita tržeb je z dlouhodobého hlediska mírně rostoucí v průměru o 0,6509% což je pro zemědělský podnik určitě příznivý faktor. V roce 2011 došlo k mírnému poklesu na hodnotu 10,55% v důsledku prudkého navýšení tržeb, ale zisk se příliš nezměnil. Následující rok 2014 došlo k velkému výkyvu od průměrného ročního navyšování a rentabilita se zvýšila na

21,12%. Jak již bylo zmíněno, tak na tomto prudkém vzestupu měl největší podíl hlavně nárůst výsledku hospodaření, který zapříčinil nárůst ROS téměř o 9%. Na již zmíněném výsledku hospodaření se z velké části také podílelo zavedení třísměnného provozu dojení ve stejném roce.

Graf 6 - Vývoj ROA a ROE

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Graf č. 6 ukazuje trend vývoje rentability vlastního a celkového kapitálu. Velmi pozitivní hledisko je vidět v rostoucí tendenci obou křivek. Což může znamenat, že kapitál vložený do podniku od akcionářů či vlastníků se každým rokem zhodnocuje.

5.3.2 Ukazatele zadluženosti

Tabulka 16: Hodnoty zadluženosti

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Míra celkové zadluženosti	56,23%	68,99%	70,70%	69,36%	70,36%	67,07%
Míra zadluženosti	128,47%	222,55%	241,31%	226,41%	237,40%	203,68%
Koeficient samofinancování	43,77%	31,00%	29,30%	30,64%	29,64%	32,93%
Úrokové krytí	1,273	1,083	1,216	1,189	1,376	2,66
Úrokové zatížení	78,57%	92,35%	82,21%	84,07%	72,66%	37,59%
Krytí DM vlastním kapitálem	0,57	0,39	0,37	0,39	0,38	0,42

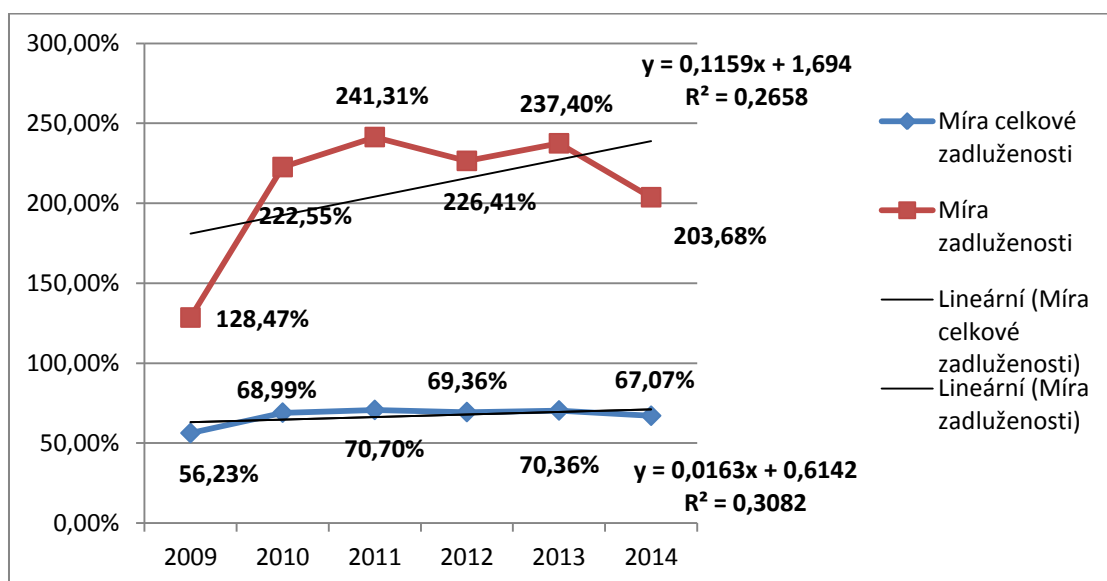
Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

V tabulce č. 16 dle vztahu (2.18 - 2.20) je zobrazeno následující, že podnik Zemědělská Klučenice a.s. se řadí mezi podniky nadprůměrně zadlužené z hlediska celkové zadluženosti. Podnikový průměr v zemědělství se pohybuje v České republice okolo 50%

celkové zadluženosti a má pomalou klesající tendenci hlavně kvůli přílivu dotací do zemědělství. U sledovaného podniku se hodnota pohybuje v letech 2010 - 2013 okolo 70% celkové zadluženosti podniku, což znamená, že podnik kryje svoje celková aktiva až ze 70% cizími zdroji. Z dlouhodobého hlediska poskytování úvěrů je důležitým faktorem úrokové krytí. Z tabulky č. 16 usoudit, že podnik je schopen splácet své úroky především ze svých rostoucích zisků, i když hodnoty pod 2, jako jsou u sledovaného podniku, jsou považovány za velice rizikové. Nejvyšší hodnoty podnik dosáhl v roce 2014 až 2,66, tento fakt zapříčinil hlavně značný nárůst provozního VH.

Dlouhodobý majetek zaujímá značnou část aktiv. Z předchozí tabulky lze posoudit, jak je tento dlouhodobý majetek kryt vlastním kapitálem podniku. U všech sledovaných období je hodnota menší než 1 a dokonce v letech 2010 - 2014 se hodnota pohybuje pod 0,5, což vypovídá o podniku, že dlouhodobý majetek, především hmotný, není kryt vlastním kapitálem ani z poloviny.

Graf 7 - Vývoj zadluženosti podniku

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Z grafu č.7 je patrné, že míra zadluženosti podniku je velmi vysoká. Cizí zdroje převládají nad vlastním kapitálem podniku. Hodnoty se pohybují v letech 2010 - 2014 nad 200%. Hlavní příčinou tohoto hlediska jsou úvěry jak krátkodobé, tak dlouhodobé. Když je podnik schopen splácet své úvěry a úroky, tak vysoká zadluženost nemusí být problém.

Podnik Zemědělská Klučenice a.s. splácí každý rok své závazky včas a z dlouhodobého hlediska fungování společnosti by nemusel být problém.

Ukazatel míry celkové zadluženosti podniku je také vyšší než doporučená hodnota (30 - 50%). Po konzultaci s jedním z akcionářů bylo zjištěno, že se podnik v analyzovaném období 2010 - 2014 zaměřoval hlavně na rozvoj. Jak již bylo zmíněno, tak podnik financoval své investice především z úvěrů a dotací, jak od státu, tak z evropských fondů. Proto v grafu č.7 jsou průměrně až z 70% aktiva kryta cizími zdroji.

5.3.3 Ukazatele aktivity

V tabulce č.17 jsou dle vztahu (2.9 - 2.14) vyjádřeny výsledky hodnot ukazatelů aktivity společnosti Zemědělská Klučenice a.s.

Tabulka 17: Hodnoty aktivity

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obrat aktiv	0,32	0,21	0,34	0,37	0,31	0,34
Doba obratu zásob (dny)	194,30	291,44	166,05	135,18	148,56	121,42
Rychlost obratu zásob	1,85	1,24	2,17	2,66	2,42	2,96
Doba obratu pohledávek (dny)	65,55	71,97	46,95	64,67	64,61	82,74
Doba obratu závazků (dny)	177,32	309,42	120,30	132,46	179,97	157,45

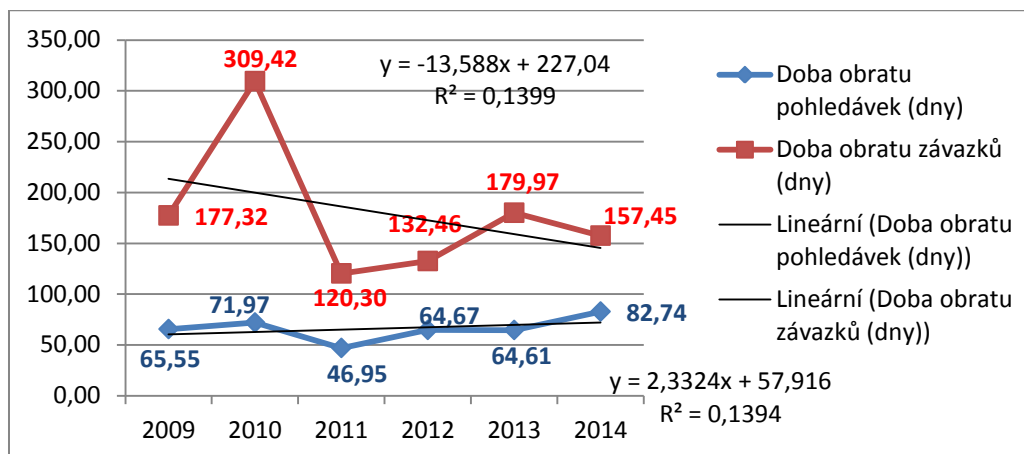
Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Obrat aktiv ukazuje počet obrátek celkových aktiv za jeden rok. Doporučená hodnota je 1, což znamená, že k obratu celkových aktiv dojde za rok jedenkrát. U podniku Zemědělská Klučenice a.s. k tomu nedošlo v žádném období. V roce 2012 podnik dosáhl nejvyšší hodnoty 0,37.

Doba obratu zásob ukazuje, jak dlouhé období jsou ve firmě zásoby do té doby, než jsou využity anebo prodány. V obecném měřítku by doba měla být kratší než 100 dní, což v oblasti zemědělství je těžko uskutečnitelné. Tento výrok určitě potvrzuje sledovaný podnik, kdy v roce 2010 dosáhl nejvyšší hodnoty 291,44 dní obratovosti zásob. Od tohoto roku podnik své zásoby využívá stále více a v roce 2014 se hodnoty pohybuje okolo 121 dní. Co se týče doby obratu pohledávek, tak podnik dosahuje uspokojivých výsledků. Doporučená

hodnota se obecně pohybuje pod 90 dní, čehož podnik ve všech sledovaných letech dosáhl. Získané údaje se pohybují v průměru od 60 do 70 dní, kromě roku 2014, kdy doba obratu pohledávek pohybovala na nejvyšší hranici 82 dní. Z hlediska pohledávek to znamená, že podnik dostává své pohledávky zaplacený včas a tím pádem nedochází k neefektivnímu úvěrování odběratelů.

Graf 8 - Ukazatele aktivity

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Z grafu č. 8 je zřejmé, že podnik Zemědělská Klučenice a.s. dostává zaplacený své pohledávky dříve, než splácí své závazky, což je velmi důležité z hlediska finanční stability podniku. Doba obratu závazků dosáhla nejvyšší hranice 309 dní v roce 2010. Zapříčilo to prudký nárůst závazků z obchodních vztahů (dodavatelům). V následujících letech je trend spíše klesající, kdy se podnik snaží své závazky splácet od 120 - 179 dní.

5.3.4 Ukazatele likvidity

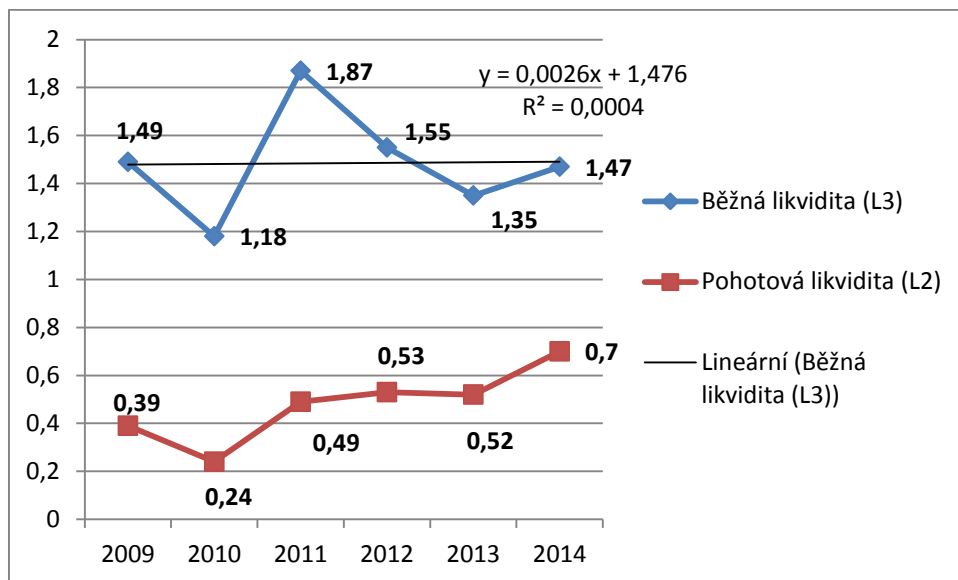
Tabulka 18: Hodnoty likvidity

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Běžná likvidita (L3)	1,49	1,18	1,87	1,55	1,35	1,47
Pohotová likvidita (L2)	0,39	0,24	0,49	0,53	0,52	0,7
Okamžitá (L1)	0,02	0,01	0,1	0,04	0,16	0,17

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Běžná likvidita vyjadřuje, jak jsou oběžná aktiva schopna krýt své krátkodobé závazky. Hodnota by neměla klesnout pod 1,5, jinak to může znamenat značné problémy v plnění svých závazků.

Graf 9 - Ukazatele likvidity

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Z předchozího grafu jsou patrné velké rozdíly mezi běžnou a pohotovou likviditou. Hlavní podíl na tom mají zásoby. U podniku Zemědělská Klučenice a.s. se běžná likvidita za sledované období příliš nezměnila, pouze o 0,0026. Tato skutečnost může zkomplikovat úhradu krátkodobých závazků, protože zásoby či pohledávky nemusí být dostatečně rychle použitelné pro zaplacení závazků, které jsou navíc poměrně vysoké. Potřebnou doporučenou hranici 1,5 podnik přesáhl jen v letech 2011 - 2012.

Pohotová likvidita je ukazatel, který odstraňuje z oběžných aktiv zásoby a tím pádem vykazuje větší důvěryhodnost ve splácení svých závazků. Obecně doporučována hodnota se vyskytuje v rozmezí 1 - 1,5.

S jistotou můžeme říci, že podnik toto hledisko nesplňuje ani v jednom období, ale podle hodnot z tabulky č. 18 můžeme říci, že pohotová likvidita má rostoucí tendenci. Ve sledovaných letech je patrné, že hodnota se pohybuje hluboko pod hranicí 1, což znamená, kdyby podnik chtěl splnit krátkodobé závazky, tak by musel následovat případný prodej zásob. Hlavně v zemědělství je velmi obtížné se spoléhat na prodej svých zásob, které jsou především pro zemědělské podniky značně důležité.

Okamžitá likvidita je ukazatel, který vyjadřuje, jak je podnik schopný okamžitě splnit své závazky. Obecně doporučovaná hodnota se pohybuje na hranici 0,2.

U společnosti Zemědělská Klučenice a.s. lze uvést z tabulky č. 18, že podnik této hodnoty v žádném ze sledovaných let nedosáhl. Okamžitě likvidní byl podnik nejvíce v letech 2013 - 2014, kdy se hodnota pohybuje nejbližší doporučené hodnotě. U zemědělství nelze považovat tento výsledek za příliš neobvyklý.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo vytvořit finanční analýzu vybraného zemědělského podniku a na základě následného finančního vyhodnocení sestavit optimalizační návrh prosperování společnosti v dalších obdobích. Podnik, který byl pro tuto analýzu vybrán, se nazývá Zemědělská Klučenice a.s. Finanční analýza byla provedena v časovém horizontu šesti po sobě následujících obdobích (2009 - 2014).

Z horizontální analýzy vyplynula snaha akciové společnosti investovat do výkonnější techniky a rozvoje nových technologií, což můžeme vidět na zvyšování položek movitých věcí a staveb. Nejvyšší progres byl zaznamenán v roce 2010, kdy došlo k výraznému nárůstu celkových aktiv společnosti. Na tomto faktu se nejvíce podílelo pořízení DHM v hodnotě 81 867 tis. Kč. S pořízenými investicemi souvisí nárůst cizích zdrojů, protože podnik většinu svých prostředků získal prostřednictvím bankovních úvěrů a obdržených dotací. Zjištěné výsledky hospodaření z provozní činnosti podniku jsou kladné a mají převážně rostoucí tendenci.

V provedené vertikální analýze se ukázalo, že celková aktiva podniku Zemědělská Klučenice a.s. tvořil přibližně ze 78% dlouhodobý majetek, kde zaujímá hlavní položku majetek hmotný, a zbytek 22% patřil oběžným aktivům. Procentuální hodnoty se v analyzovaném období příliš nemění. Pasiva jsou tvořena ze 70% cizími zdroji, což ukazuje na vysokou závislost podniku na externích zdrojích financování. Podnik financuje své investice hlavně z bankovních úvěrů. Od roku 2011 je patrná snaha podniku své závazky vůči bankám snižovat.

Následně byla provedena analýza poměrových ukazatelů. Celková rentabilita společnosti Zemědělská Klučenice a.s. ve sledovaném období byla rostoucí, což znamená, že výsledek hospodaření podniku měl ve sledovaném období rostoucí tendenci. Od roku 2011 se rentabilita tržeb stále zvyšovala. Průlomový byl rok 2014, kdy všechny výsledné položky, vzrostly přibližně o 10%. Podíl na růstu mělo zvýšení ceny mléka, kdy se cena pohybovala okolo 9,76 Kč/l, což je nejvyšší hodnota za sledované období.

Co se týče ukazatelů zadluženosti (viz kapitola 4.4.2), je patrná závislost podniku na cizích zdrojích. Koefficient samofinancování ukazuje, že poměr vlastního a cizího kapitálu se pohybuje okolo 30%. Investice do bioplynové stanice podnik velmi finančně zatížila. Celková

míra zadluženosti je poměrně vysoká a dosahuje hodnoty kolem 70%. I zadlužený podnik může v dlouhodobém hledisku prosperovat. U podniku Zemědělská Klučenice a.s. můžeme spatřit velmi vysoké hodnoty v položkách úrokového zatížení, což znamená, že podnik má problémy pokrýt ze svého výsledku hospodaření nákladové úroky.

Ukazatele likvidity (běžná likvidita, pohotová likvidita) nevykazují příliš velké výkyvy. Hodnoty se pohybují na minimální doporučené hranici, jak je tomu například u běžné likvidity, nebo hluboko pod doporučovanými hodnotami (pohotová likvidita). Z těchto výsledků lze usoudit, že podnik je schopen dostát svým krátkodobým závazkům.

Práce byla konzultována s jedním z akcionářů podniku Zemědělská Klučenice a.s., který mi mé stanovisko vycházející z finanční analýzy potvrdil. Podnik zvýšil technickou vyspělost výstavbou vlastní bioplynové stanice a stabilizoval zázemí pro akcionáře, investory a v neposlední řadě pro zaměstnance. Následující roky se chce podnik hlavně zaměřit na VH a zhodnocování majetku akcionářů v dlouhodobém hledisku.

Zemědělská Klučenice a.s. funguje od roku 1998. Od této doby až do současnosti dosáhla především pozitivních změn ve všech oblastech výsledků hospodaření. Došlo k rekonstrukci kancelářských objektů, výstavě bioplynové stanice, zlepšení v produkci mléka a rostlinné výrobě, zavedení třisměnného provozu dojení a mnoho dalších. Podnik je na dobré cestě se v dalších letech zaměřit na trvale se zvyšující zisk a navyšování tržní hodnoty. Velmi důležité je plnit krátkodobé a dlouhodobé závazky a snažit se tím pádem snižovat zadlužení společnosti, které podnik značně zatěžuje.

K dlouhodobému udržení finanční stability je důležité, aby se podnik Zemědělská Klučenice a.s. zaměřil na oblast zadluženosti a snažil se snižovat úrokové zatížení. Když bude schopen splácet své nákladové úroky, nebude mít problém v budoucím fungování. V roce 2014 se tento ukazatel výrazně snížil kvůli značnému nárůstu VH. Určitě by bylo příznivé držet tento ukazatel zadluženosti do 40% jako v roce 2014.

7 Seznam použitých zdrojů

- Kislingerová, Eva a Hnilica, Jiří. 2005.** *Finanční analýza: krok za krokem.* Praha : C. H. Beck, 2005. str. 137. 80-7179-321-3.
- Knápková, Adriana, Pavelková, Drahomíra a Šteker, Karel. 2012.** *Finanční analýza -- Komplexní průvodce s příklady.* 2. vydání. Praha : Grada, 2013. str. 236. 978-80-247-4456-8.
- Růčková, Petra. 2011.** *Finanční analýza.* 2. vydání. Praha : Grada, 2007. str. 143. 978-80-247-2481-2.
- Kislingerová, E. 2001.** *Oceňování podniku.* 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2001. str. 367. 80-7179-529-
- Sedláček, Jaroslav. 2007.** *Finanční analýza podniku.* 1. vydání. Brno : Computer press, a.s., 2007. str. 154. 978-80-251-1830-6.
- Šiman, Josef a Petera, Petr. 2010.** *Financování podnikatelských subjekt . Teorie pro praxi.* 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2010. str. 192. 978-80-7400-117-8.
- Doucha, Rudolf. 1996.** *Finanční analýza podniku.* 1. vydání. Praha., str. 224. 80-902111-2-7
- Pešková, Radka a Jindřichovská, Irena. 2011.** *Finanční analýza.* 1. vydání.: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. str. 205. 978-80-86730-80-6.
- Martinovičová, Dana, Konečný, Miloš a Vavřina, Jan. 2014.** *Úvod do podnikové ekonomiky.* 1. vydání. Praha: Grada, 2014. str. 208. 978-80-247-5316-4
- Hyršlová, Jaroslava a Klečka, Jiří. 2010.** *Ekonomika podniku.* 2. vydání. Copyright, Vysoká škola ekonomie a managementu, 2010. str. 345. 978-80-86730-54-7
- Sborník animal vetex. Výživa a zdraví skotu s ohledem na kvalitu mléka.:** Veterinární a farmaceutická univerzita Brno. 2008, str. 34
- eagri.cz. Publikace a výroční zprávy: Zpráva o stavu zemědělství 2013** [online]. 2013 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/file/370427/ZZza2013.pdf>
- czso.cz. Zemědělství: Výsledky chovu skotu 2012** [online]. [cit. 2015-10-09]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xk/vysledky_chovu_skotu_v_1_pololeti_2012
- zootechnika.cz. Zemědělství: Obecná zootechnika - welfare 2009** [online]. [cit. 2009-02-16]. Dostupné z: <http://www.zootechnika.cz/clanky/zaklady-chovatelstvi/obecna-zootechnika/welfare/welfare-obecne-.html>
- eagri.cz. Publikace a výroční zprávy: Zemědělství 2011** [online]. 2012 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/165960/Zemedelstvi_2011_final.pdf.

mfcz.cz. *Sdělení MF k novele zákona o účetnictví a novele souvisejících právních předpisů:* Ministerstvo financí ČR 2015 [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z : <http://www.mfcz.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi/legislativa-v-ucetnictvi/2015/sdeleni-ministerstva-financi-k-aplikaci-23139>

managementmania.com. *Business encyklopedie:* Článek solventnost podniku [online]. 2016 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/solventnost>

businessinfo.cz. *Techniky a metody finanční analýzy:* Daně a účetnictví [online]. 2009 [cit. 2009-06-11]. Dostupné z: www.businessinfo.cz/cs/clanky/techniky-a-metody-financni-analyzy-3384.html#rozuka).

8 Přílohy

Příloha 1 - Aktiva podniku Zemědělská Klunice a.s. (tis.Kč)

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Aktiva celkem	140 197	198 906	194 319	183 732	188 506	183 562
A	Pohledávky za upsaný kapitál	20	20	20	20	20	20
B	Dlouhodobý majetek	107 524	156 706	152 375	143 773	148 391	142 834
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	2830	2376	1 922	1 468	1014	573
B.I. 1.	Zřizovací výdaje	0	0	0	0	0	0
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0	0	0	0	0
3.	Software	0	0	0	0	0	0
4.	Ocenitelná práva	0	0	0	0	0	0
5.	Goodwill	0	0	0	0	0	0
6.	Jiných dlouhodobý nehmotný majetek	2830	2376	1 922	1 468	1014	573
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	104 692	154 328	150 451	142 303	147 375	142 261
B.II. 1.	Pozemky	3049	3331	3 331	3 684	3 764	6 979
2.	Stavby	46 728	61 116	78 636	76 801	79 858	84 261
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	18 071	16 245	47 159	49 763	47 717	44 394
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0	0	0	0	0
5.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	6 128	6 805	7 085	6 821	6 002	6 447
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	205	200	195	190	185	180
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	30 511	66 631	14 045	5 044	9 849	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	0	0	0	0	0	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	2	2	2	2	2	0
B.III. 1.	Podíly - ovládaná osoba	0	0	0	0	0	0
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0					
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	2	2	2	2	2	0
4.	Půjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
6.	Porizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0

C	Oběžná aktiva	32 435	42 089	41 865	39 138	39 460	40 247
C.I.	Zásoby	23 914	33 596	30 874	25 795	24 168	21 149
C.I. 1.	Materiál	1 734	3 338	337	5 207	7 112	4 974
2.	Nedokončená výroba a polotovary	2 471	3 498	3 196	2 585	1 819	1 461
3.	Výrobky	12 515	19 512	15 068	10 337	7 560	8 178
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	7 194	7 248	7 368	7 666	7 677	6 536
5.	Zboží	0	0	0	0	0	0
6.	Poskytnuté zálohy na závazky	0	0	0	0	0	0
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0
C.II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0	0
2.	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva	0	0	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	0	0	0	0	0
6.	Dohadné účty aktivní	0	0	0	0	0	0
7.	Jiné pohledávky	0	0	0	0	0	0
8.	Odložená daňová pohledávky	0	0	0	0	0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky	8 067	8 296	8 729	12 340	10 511	14 412
C.III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	4 957	5 112	5 792	9 865	7 721	9 028
2.	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva	0	0	0	0	0	0
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	1 081	116	175	117	575	526
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	269	264	257	204	221	267
8.	Dohadné účty aktivní	1 761	2 804	2 333	2 146	1 995	4 432
9.	Jiné pohledávky	-1	0	172	8	-1	159
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	454	197	2 262	1 003	4 781	4 686
C.IV. 1.	Peníze	42	109	56	142	9	133
2.	Účty v bankách	412	88	2 206	861	4 644	4 553
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0	0
4.	Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
D.I.	Časové rozlišení	218	91	59	801	635	461
D.I. 1.	Náklady příštích období	218	91	59	801	635	461
2.	Komplexní náklady příštích období	0	0	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Příloha 2 - Pasiva podniku Zemědělská Klučenice a.s. (tis. Kč)

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Pasiva celkem	140	198	194	183	188	183
		197	906	319	732	506	562
A	Vlastní kapitál	61	61	56	56	55	60
		364	661	934	289	871	445
A.I.	Základní kapitál	47	47	47	47	47	47
		159	159	159	159	159	159
A.I. 1.	Základní kapitál	47	47	47	47	47	47
		159	159	159	159	159	159
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly	0	0	0	0	0	0
3.	Změny základního kapitálu	0	0	0	0	0	0
A.II.	Kapitálové fondy	0	0	0	0	0	0
A.II. 1.	Emisní ážio	0	0	0	0	0	0
2.	Ostatní kapitálové fondy	0	0	0	0	0	0
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	0	0	0	0	0	0
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společnosti	0	0	0	0	0	0
5.	Rozdíly z přeměn společností	0	0	0	0	0	0
6.	Rozdíly z ocenění při přeměnách společností	0	0	0	0	0	0
A.III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	13	13	13	14	14	15
		838	902	937	165	194	059
A.III. 1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	6 096	6 363	6 583	6 783	6 883	7 083
2.	Statutární a ostatní fondy	7 742	7 539	7 354	7 382	7 311	7 976
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let	0	0	-5 418	-6 294	-7 546	-10
							039
A.IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	0	0	0	0	0	0
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	0	0	-5 418	-6 294	0	0
3.	Jiný výsledek hospodaření minulých let	0	0	0	0	-7 546	-10
							039
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	367	620	1256	1259	2064	8266
B.	Cizí zdroje	78	137	137	127	132	123
		833	225	385	443	635	117
B.I.	Rezervy	0	0	0	0	0	0
B.I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	0	0	0	0	0	0
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	0	0	0	0	0	0
3.	Rezerva na dan z příjmů	0	0	0	0	0	0
4.	Ostatní rezervy	0	0	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky	234	39	5 457	6 334	7 586	10
							078
B.II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0	0
2.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	0	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	0	0	0	0	0	0

5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	0	0
6.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0	0
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0	0	0	0	0
8.	Dohadné účty pasivní	0	0	0	0	0	0
9.	Jiné závazky	0	0	0	0	0	0
10.	Odložený daňový závazek	234	39	5 457	6 334	7 586	10 078
B.III.	Krátkodobé závazky	21 824	35 669	22 367	25 275	29 278	27 424
B.II.		16	29	16	18	22	20
1.	Závazky z obchodních vztahů	046	982	839	167	516	258
2.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	0	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	402	113	160	472	534	1 110
5.	Závazky k zaměstnancům	791	693	736	685	689	786
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	454	421	468	437	462	519
7.	Stát - daňové závazky a dotace	3 840	3 840	3 840	4 677	3 849	3 840
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	0	0
9.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0	0
10.	Dohadné účty pasivní	0	0	0	0	0	0
11.	Jiné závazky	291	620	324	837	1 228	911
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	56 775	101 517	109 561	95 834	95 771	85 615
B.IV.		43	88	96	81	80	73
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	775	517	561	834	471	815
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	13 000	13 000	13 000	13 000	14 500	11 800
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	1 000	800	0
C.I.	Časové rozlišení	0	0	0	0	0	0
C.I. 1.	Výdaje příštích období	0	0	0	0	0	0
2.	Výnosy příštích období	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Príloha 3 - Výkaz zisků a ztrát podniku Zemědělská Klučenice a.s. (tis. Kč.)

	Výkaz zisků a ztrát Zemědělská Klučenice a.s.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I.	Tržby za prodej zboží	0	0	0	0	0	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0	0	0	0	0
	Obchodní marže	0	0	0	0	0	0
II.	Výkony	53 854	56 335	68 185	73 851	60 697	67 587
II.							
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	44 307	41 500	66 935	68 693	58 567	62 705
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	3 954	8 079	-4627	-5043	-3532	-881
3.	Aktivace	5 593	6 756	5 877	10 201	5 662	5 763
B.	Výkonová spotřeba	36 130	36 339	41 493	45 528	49 575	50 819
B.							
1.	Spotřeba materiálu a energie	30 310	30 916	34 549	37 321	38 398	40 533
2.	Služby	5 820	5 423	6 944	8 207	11 177	10 286
	Přidaná hodnota	17 724	19 996	26 692	28 323	11 122	16 768
C.	Osobní náklady	15 256	15 564	17 454	17 730	18 045	18 133
C.							
1.	Mzdové náklady	11 198	11 339	12 489	12 561	12 832	12 761
2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	0	0	0	346	336	457
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	3 553	3 762	4245	4 330	4 355	4 432
4.	Sociální náklady	505	463	495	493	522	483
D.	Daně a poplatky	488	760	403	406	377	432
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	9 404	9 646	11 118	14 360	13 670	14 128
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	6 542	2 193	2 996	7 044	3 876	3 143
III.							
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	3 704	2 103	2 874	6 877	3 798	2 789
2.	Tržby z prodeje materiálu	2 838	90	122	167	78	354
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	5 309	1 003	1 865	3 039	1 513	1 924
F.							
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	1 984	978	971	3 037	1 456	1 481
2.	Prodaný materiál	3 325	25	894	2	57	443
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	0	0	0	0	0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	12 066	12 204	11 556	11 340	27 700	30 867
H.	Ostatní provozní náklady	2 488	2 149	2 849	2 853	3 312	3 211
V.	Převod provozních výnosů	0	0	0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	0	0	0	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření	3 387	5 271	7 555	8 319	5 781	12 950
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	9	0	0	0	0	128
J.	Prodané cenné papíry a podíly	46	0	0	0	0	130
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0	0
VII.	Výnosy z podílů v ovládaných osobách a v účetních	0	0	0	0	0	0

1.	jednotkách pod podstatným vlivem						
VII. 2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0	0
VII. 3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého majetku	0	0	0	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	0	0	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	613	427	35	546	288	571
N.	Nákladové úroky	2 204	5 140	5 803	6 646	5 485	4 979
XI.	Ostatní finanční výnosy	0	0	0	6	0	0
O.	Ostatní finanční náklady	1 165	1 033	1 301	1 415	1 412	1 398
XII.	Převod finančních výnosů	0	0	0	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	0	0	0	0	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření	-2 793	-5 746	-6 754	-7 509	-6 609	-5 808
Q.	Dan z příjmů za běžnou činnost	234	-194	0	0	0	0
Q. 1.	splatná	0	0	0	0	0	0
2.	odložená	234	-194	0	0	0	0
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	360	-281	801	810	-828	7 142
XIII.	Mimořádné výnosy	7	901	455	449	2 892	1 124
R.	Mimořádné náklady	0	0	0	0	0	0
S.	Dan z příjmu mimořádné činnosti	0	0	0	0	0	0
S. 1.	splatná	0	0	0	0	0	0
S. 2.	odložená	0	0	0	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření	7	901	455	449	2 892	1 124
T.	Převod podílů na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	0	0	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	367	620	1 256	1 259	2 064	8 266
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	601	426	1 256	1 259	2 064	8 266

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Příloha 4 - Struktura výnosů a nákladů za období 2009 - 2014 podniku Zemědělská Klučenice a.s.

Výnosy (tis.Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výkony	35 854	56 335	68 185	73 851	60 697	67 587
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	6 542	2 193	2 996	7 044	3 876	3 143
Ostatní provozní výnosy	12 066	12 204	11 556	11 340	27 700	30 867
Výnosové úroky	613	427	350	546	288	571
Mimořádné výnosy	7	901	455	449	2 892	1 124

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti

Náklady (tis.Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výkonová spotřeba	36 130	36 339	41 493	45 528	49 575	50 819
Osobní náklady	15 256	15 564	17 454	17 730	18 045	18 133
Daně poplatky	488	760	403	406	377	432
Odpisy DHM a DNM	9 404	9 646	11 118	14 360	13 670	14 128
Zůstatková cena prodaného DM a materiálu	5 309	1 003	1 865	3 039	1 513	1 924
Ostatní provozní náklady	2 488	2 149	2 849	2 853	3 312	3 211
Nákladové úroky	2 204	5 140	5 803	6 646	5 485	4 979

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů společnosti